

ČD
PRO VÁS

REKLAMNÍ MAGAZÍN NÁRODNÍHO DOPRAVCE

2019 / ROČNÍK 11 / ZDARMA

5

ŠÉFKUCHAŘ

MAREK FICHTNER

KVALITNÍ JÍDLO MÁ ŠMRNC I PŘÍBĚH

Knedlík Knödel

Jsme si blíže, než myslíte

Praha – Berlín
od **367 Kč**

Děti, studenti a dospělí 65+ od 231 Kč

Pojed'te s námi do Berlína pohodlně vlakem.
Čím dříve si jízdenku online koupíte,
tím levnější bude.

www.cd.cz

České dráhy
Národní dopravce

ČD pro vás
reklamní magazín
Českých drah

www.cdprovas.cz
cdprovas@cd.cz

TIŠTĚNÝ NÁKLAD
145 000 ks

VYDAVATEL
České dráhy, a.s.

DATUM A MÍSTO VYDÁNÍ
1. května 2019

REDAKCE
ČD pro vás
Generální ředitelství ČD
nábřeží L. Svobody 1222
110 15 Praha 1

ISSN
1210-9142

ŠÉFREDAKTOR
Václav Rubeš

REDAKČNÍ RADA
Lenka Voplatková
Milan Zdráhal
Jiří Jeřeta
Václav Rubeš
Petra Kubíčková
Johana Kvítková

GRAFIKA / DTP / PRODUKCE
SEVENART s.r.o.

INZERCE A PŘEDPLATNÉ
info@cdprovas.cz

TISK
MORAVIAPRESS s.r.o.

**PRO AUTORY
A SOUTĚŽÍČÍ:**
Informace o poskytování
a zpracování osobních
údajů a jejich ochraně
podle platné legislativy
GDPR najdete
na www.cdprovas.cz.

Editorial

Vážení čtenáři, milí spolucestující,

co to tu tak voní? Květen! Nudná šed' zimních dní konečně ustoupila barvám a ve vzduchu je cítit život. Nevím jak vy, ale já tak specifickou vůni z hlavy nevymažu, a to ji možná ani nedokážu dopodrobna popsat. Co bychom vlastně bez vůní dělali? Spoluutváří naše vzpomínky, a aniž bychom si to uvědomovali, dodávají všem našim zážitkům lesk. I nově číslo magazínu ČD pro vás je jich plné...

Vybavíte si třeba, jak voní pravá bramboračka? Dlouze by o tom mohl povprávět šéfkuchař Marek Fichtner, který ji často připravuje pro své hosty. A co třeba vůně, které si spojujeme s dětstvím nebo naopak stářím? Stačí nalistovat nové železniční téma a vrátit se ve vzpomínkách o pár desítek let zpátky, kdy nás po českých tratích vozily slavné motoráky s „voňavou“ přezdívkou Kredenc.

Za vůní dále a neznáma vás zavedeme pod bájný Ararat v cestopise z Arménie. A pokud máte raději vůni domova, zatoulejte se při čtení do rubriky Cestování po ČR s pár tipy na výlety po Třebíčsku nebo si uvařte lehkou jarní večerň podle našich sezonních receptů. Hlavně ale nezapomeňte! Je máj a vůně prý také často bývá základním kamenem rodící se lásky!

Příjemné cesty vlakem a dny plné barev přeje

Johana Kvítková
zástupkyně šéfredaktora

Obsah

6
ROZHOVOR
Marek Fichtner

13
CESTOVÁNÍ PO ČR
Vysočina

26
ZÁHADY NA DOSAH RUKY
Hrad Houska

30
ČD PRŮVODCE
Nový portál Vlakem na výlet

38
CESTOPIS
Arménie

46
ŽELEZNICE
70 let řady M 262.0

PŘÍŠTÍ ČÍSLO
VYJDE
29. 5. 2019

Do regionů vyrazí nové posily za sedm miliard

České dráhy uzavřely s konsorciem společností Škoda Transportation a Škoda Vagonka kontrakt na dodávku až padesáti nízkopodlažních elektrických jednotek RegioPanter a pěti moderních patrových vlaků typu push-pull. Na koleje by měly nové vlaky vyrazit v roce 2021.

Hodnota obou zakázek na celkem až 55 regionálních vozidel činí zhruba sedm miliard korun. Obě soutěže České dráhy vyhlásily již v minulém roce, aby mohly jednotlivým krajům, s nimiž uzavřely smlouvu na dopravní obslužnost od prosince 2019, nabídnout nový moderní vozidlový park. Dvouvozové nízkopodlažní jednotky RegioPanter s kapacitou až 140 míst a maximální rychlostí 160 km/h najdou uplatnění v různých krajích po republice. Prvních 31 jednotek se uplatní nejprve na linkách spěšných vlaků na trati Plzeň – Cheb – Karlovy Vary a Klatovy – Plzeň – Beroun. Později pro regionální vlaky v Jihočeském kra-

ji a v Kraji Vysočina. Další kraje a linky jsou nyní v jednání. Zcela nová bude i pětice netrakových dvoupodlažních push-pull jednotek s kapacitou až 356 míst, které nabídnou klimatizované oddíly, bezbariérový přístup, wi-fi připojení k internetu, elektrické zásuvky i dostatečně velké prostory pro cestování osob na vozíku, přepravu kočárků nebo kol. Jejich velkou výhodou bude snadná změna trakce (provoz zajišťí motorová lokomotiva, kterou lze vyměnit za elektrickou). Soupravy s maximální rychlostí 160 km/h ČD nasadí na tratích mezi Ostravou, Frýdkem-Místkem, Frýdlantem nad Ostravicí a Frenštátem pod Radhoštěm.

E-SHOP ČD ODMĚNA PRO VÁŠ ZÁŘIVÝ ÚSMĚV

S internetovým portálem Enamel.cz jsme pro vás připravili slevu ve výši 1 500 Kč na špičkový sonický zubní kartáček. Kupon získaný nákupem jízdenky během celého května v eshopu ČD můžete uplatnit na webových stránkách www.sleva1500.cz. Do 90 dní lze navíc použitý produkt bez udání důvodu vrátit a obratem dostanete zpět plnou cenu.

Poznejte účinnost sonické technologie

LETNÍ ANGLICKÉ TÁBORY SUMMER TIME CAMPS prima léto v srdci jihočeských lesů

Již 26. ročník nabízí tábory pro malé i velké: **SUMMER TIME** – letní tábor koncipovaný jako kombinace pestrého programu a efektivní anglické konverzace. Vedle angličtiny jsou hlavní náplní zážitky z ADVENTURES.

EUROCAMP – anglický mezinárodní tábor zaměřený na prohloubení komunikačních dovedností, kde dorozumivacím jazykem je angličtina i čeština.

ENGLISH 4 YOU – intenzivní kurz za účasti rodilých mluvčích. Aktivní konverzace, procvičení výslovnosti i vnímání řeči.

SYKA AGENCY a.s., cestovní kancelář
M: +420 602 326 747 | T: +420 223 010 176
E: email@sykaagency.cz | www.syka.cz

ZA ZÁBAVOU

Regionální den železnice v Jihlavě

Všichni příznivci světa na kolejích by v sobotu 1. června neměli chybět v Jihlavě. První červnový den se tu totiž uskuteční Regionální den železnice s pestrým programem. Místem konání je od 9 do 17 hodin jihlavské nádraží a jeho okolí a hlavně děti se mohou těšit na rozmanitou zábavu a nejrůznější soutěže. Chybět nebudou hudební a taneční představení, Vláček Hráček nebo třeba Kinematovlak. Bez povšimnutí určitě nezůstanou ani výstavy drážní techniky a kolejových vozidel. Z Telče a Brna pojedou do Jihlavy parní vlaky, jeden z nich pak bude zajišťovat kyvadlovou dopravu do Havlíčkova Brodu. Těšíme se na vás!

VLAK+ SMETANOVA LITOMYŠL

Na Národní festival se slevou

Třiačtyřicet pořadů v pětadvaceti dnech, zásadní díla autorů nejen klasické hudby, ale také pohodové Festivalové zahrady, Smetanova výtvarná Litomyšl i bohatý doprovodný program. To je 61. ročník Národního festivalu Smetanova Litomyšl, který se uskuteční od 13. června do 7. července. Mimořádně rozsáhlá je operní řada čítající deset titulů, například Hry o Marii Bohuslava Martinů či Pucciniho Triptych. Také v koncertní řadě je výběr bohatý. Přijede Česká filharmonie nebo Velký symfonický orchestr P. I. Čajkovského z Moskvy. Vyrazte do Litomyšle vlaky ČD a získíte 50% slevu na zpáteční jízdenku Vlak+ do stanice Česká Třebová s prodlouženou platností tři dny. Pro cestu zpět si stačí nechat označit jízdenku razítkem festivalu, které obdržíte od pořadatelů při kontrole vstupenky. Jízdenky je možné zakoupit od 5. května v pokladnách ČD nebo přímo u průvodčích. Více o festivalu na www.smetanovalitomysl.cz.

OCENĚNÍ

Reklama ČD sklízí úspěch

Národní dopravce získal v dubnu prestižní ocenění soutěže ADC Czech Creative Awards (dříve známé jako Louskáček) v oblasti reklamy. Kampaně „J sme si blíž, než myslíte“ a „Západní expres“ byly oceněny celkem třikrát, a to ve všech kategoriích, ve kterých byly nominovány – v kategorii Radio, Craft – Copywriting a Outdoor. Obě úspěšné reklamy vznikly ve spolupráci s agenturou Havas Prague, která pro České dráhy nově pracuje od ledna 2019. Národní soutěž komerční kreativity vyhlašovaná Art Directors Club Czech Republic je vyhodnocována mezinárodní porotou tvořenou oceňovanými osobnostmi oboru. České dráhy ještě nikdy v minulosti toto ocenění nezískaly.

Marketingový tým ČD po udělení cen ADC Czech Creative Awards

KVĚTNOVÝ TIP Z POHODLNÝCH OBCHODŮ NA TRASE

pont to go

TVOJE MISTROVSTVÍ
TVOJE KRÁLOVSTVÍ

IHF 2019
ICE HOCKEY
WORLD
CHAMPIONSHIP
SLOVAKIA
Bratislava – Košice

KRUŠOVICE
KRALOVSKÁ 10
KRALOVSKÁ 12

OFICIÁLNÍ SPONZOR
MISTROVSTVÍ SVĚTA IIHF
V LEDNÍM HOKEJI 2019

KRUŠOVICE
TVOJE KRÁLOVSTVÍ

Prodejny PONT to go a PONT Market, které najdete na většině významných vlakových nádraží, si pro všechny hokejové fanoušky opět připravily pivní akci. Praktické balení plechovkového piva z Krusovic na vašich cestách vlakem na mistrovství, jehož dějiště máme letos doslova za humny, jistě přijde vhod. Šťastnou cestu přes Pohodlné Obchody Na Trase.

WWW.PONTY.CZ

VLAKEM NA VÝLET

www.cd.cz/vlakemnavylet

Zažňte jarní únavu, dejte vale splínům a vydejte se s námi na výlet! S akcemi se roztrhl pytel, a tak je z čeho vybírat. Hrady a zámky nabízejí nové prohlídkové trasy, po kolejích se můžete vypravit za pořádnou dávkou hudby a s dětmi za zábavou. Společné zážitky jsou přece to nejdůležitější.

ZA FILMEM

7. až 12. května 2019

FOTO: ANIFILM, SPOL. S R. O.

V Třeboni promítají nejlepší „animáče“

Máte rádi animované filmy? Pak od 7. do 12. května zavítejte do Třeboně, kde se koná mezinárodní festival Anifilm. Do soutěže se letos přihlásilo 128 filmů. Kromě přehlídky celovečerních a krátkých snímků jsou součástí festivalu také výstavy, besedy, koncerty, dílny animace nebo divadla pro děti. Ani letos nebudou chybět oblíbené večerní projekce na malebném treboňském náměstí. A na jaké filmy se můžete těšit? Třeba na cenou Goya ověnčený film Další den života o pobytu renomovaného novináře v Angole během občanské války v roce 1975, na japonský snímek z dětského světa Mirai, dívka z budoucnosti, který byl nominován na Zlatý glóbus a Oscara, nebo strhující thriller Ruben Brandt, sběratel. Kompletní festivalový program najdete na www.anifilm.cz.

Nejblíže železniční stanice:
Třeboň/Třeboň lázně

ZA HUDBOU

12. května až 4. června 2019

FOTO: © STOKETREIDREAMTIME.COM

Na Pražské jaro se slevou Vlak+

Program letošního ročníku festivalu Pražské jaro je opět nabitý hudebními lahůdkami. K jeho zahájení dojde 12. května tradičním koncertem Smetanovy Mé vlasti v Obecním domě, který bude také přenášen na velkoplošné obrazovce v parku na Kampě. Pokud se chystáte na některý z koncertů festivalu, svezte se do metropole vlakem na zpáteční jízdenku Vlak+ Pražské jaro. Ta je nabízena se slevou 50%, a to pro cestu odkudkoliv v ČR do Prahy a zpět. Aby vám tato zvýhodněná jízdenka platila i pro cestu domů, musíte se ve vlaku při kontrole prokázat také vstupenkou na koncert Pražského jara 2019, který se uskutečnil v období platnosti vaší jízdenky. Akceptují se i elektronické vstupenky v mobilu či tabletu. Jízdenku Vlak+ Pražské jaro koupíte v pokladnách i u průvodčích ve vlacích ČD.

Nejblíže železniční stanice:
Praha Masarykovo nádr./Praha hl. n. ad.

S DĚTI

8. června 2019

FOTO: BEZVA PARTA, S. R. O.

Bezva Fest nabídne nebyvalou zábavu

Na Střeleckém ostrově v Litoměřicích se v sobotu 8. června uskuteční rodinný festival Bezva Fest s bohatým programem, který si užijí všichni bez ohledu na věk. Kdo vystoupí na hlavním pódiu? Třeba Mikolas Josef, Čiperkové, Like-it, Pavel Callta nebo skupina Sebastian. YouTube scéna bude patřit Míňě, parkuristovi Tarymu a dalším oblíbeným youtuberům. Připraveny jsou zábavné atrakce, lákavé soutěže a 12 tematických scén, kde nepoznáte nudu. Nejmenší se mohou těšit na pohádkové postavy, celodenní animační programy, diskotéku a spoustu dalšího. Starší děti si užijí zábavu s Potterfan, v gaming zóně nebo se naučí, jak se dělají graffiti. Chybět nebude skatepark, obrovská nafukovací překážková dráha a mnoho dalších netradičních aktivit. Držitele In Karty vyjde vstupné levněji. Více na stránkách www.bezvafest.cz.

Nejblíže železniční stanice:
Litoměřice město

FOTO: © MARZANNA SYNCRETZDREAMSTIME.COM

S NOSTALGIÍ

1. června 2019

Oslavte s dětmi jejich svátek na kolejích!

První červnový den patří dětem. Na železnici se koná řada akcí, na kterých se bude zaručeně bavit celá rodina. Na Den dětí se tradičně chystá bohatý program na nádraží Praha-Braník. Zájemci se mohou svést historickým motoráčkem nebo parním vlakem po okolí stanice, s párou dokonce zavítat až do Vraného nad Vltavou. Lákadlem jsou také jízdy motorového vozu do areálu depa metra na Kačerově. Na své si přijdou i fanoušci městské hromadné dopravy, kteří se mohou projet po Praze historickým autobusem. Nebude chybět ani tradiční výstava železničních vozidel a modelového kolejíště a fyzickou zdatnost si každý může otestovat na inspektorské drezíně. Na sobotu 1. června připravují pro děti zvláštní program také v ČD muzeu v Lužné u Rakovníka. V rámci Rodinného dne v muzeu pojedou po trase Louny – Žatec – Lužná u Rakovníka a zpět historický vlak tažený parní lokomotivou Papoušek. I na Moravě si děti mohou užít svůj svátek na kolejích. Součástí Slavnosti města Šumperk budou v sobotu 1. června jízdy historických motoráčků Věžák a Hurvínek mezi Šumperkem a Velkými Losinami. První červnovou sobotu bude také jezdit parní Pohádkový vlak mezi Valašským Meziříčím a Rožnovem pod Radhoštěm, kde dopoledne pořádají program pro děti v městském parku a odpoledne se můžete vydat na procházku Pohádkovým lesem.

Nejbližší železniční stanice:
Praha-Braník/Lužná u Rakovníka/Šumperk/Rožnov pod Radhoštěm ad.

DO PŘÍRODY

25. května 2019

FOTO: GEOPARK RALSKO, O. P. S.

Do Ralska na jedinečný landartový festival

V krásných přírodních kulisách Geoparku Ralsko se 25. května uskuteční už čtvrtý ročník festivalu Proměny, na němž se tentokrát sejdou umělci z Česka, Německa, Norska a Islandu. Přijďte se podívat na landartová díla a užít si pestrý doprovodný program pro celou rodinu. Zlatým hřebem festivalu je landartová procházka s umělci, ale těšit se můžete i na česko-německé divadlo, pohádky pro děti nebo koncert pod širým nebem. Na malé i velké návštěvníky čekají workshopy, kde si mohou například vyzkoušet balancovat kameny, vyrobit si hračku či mandalu z přírodních materiálů nebo se nechat unést rytmem bubnů. Vstup je zdarma. Na místo festivalu – do zaniklé obce Jabloneček – bude návštěvníky vozit bezplatně festivalový retro autobus od nádraží v Mimoně.

Nejbližší železniční stanice:
Mimoiň

S PÁROU

19. května 2019

FOTO: MILAN VAŠIČEK

Historickým vlakem na Slavnosti chřestu

Od 17. do 19. května se v Ivančicích konají Slavnosti chřestu a vína. Kromě ferneslného a potravinového jarmarku, gastrozóny s nabídkou lákavého občerstvení a vinařské zóny se můžete těšit i na pestrý doprovodný program a výstavu o pěstování chřestu. O víkendu stojí vstupné 150 Kč, v nabídce je i rodinná vstupenka (pro dva dospělé a až tři děti do 15 let) za 350 Kč. V neděli 19. 5. se můžete svést do Ivančic historickým vlakem, v jehož čele pojedou parní lokomotiva Skaličák (433.001). Součástí vlaku bude i bufetový vůz. Parní vlak uskuteční dvě jízdy mezi Brnem a Ivančicemi tam i zpět. Jízdenku do parního vlaku koupíte od 1. do 18. 5. v ČD centru na brněnském hlavním nádraží (v pokladně č. 1). Zbylé jízdenky se budou prodávat přímo u vlaku bez přírážky.

Nejbližší železniční stanice:
Brno dolní nádr./Ivančice

NA FESTIVAL

11. až 28. července 2019

FOTO: LENKA JISOVÁ

Ve Znojmě servírují dobré víno i hudbu

Pokud už plánujete, kam se vypravíte v létě na dovolenou, máme pro vás jeden tip. Zejména jestli máte rádi kvalitní víno a neméně dobrou hudbu. Od 11. do 28. července se koná 15. ročník Hudebního festivalu Znojmo, jehož letošním tématem je hudba králů, tedy skladatelů, kteří působili na královských dvorech. Většina koncertů se odehrává pod širým nebem a pro hudební produkci na netradičních místech. Hlavní událostí letošního ročníku je Händelovo oratorium Saul – v Česku nejlépe obsazené operní představení roku 2019. Těšit se můžete nejen na klasickou hudbu, ale také na koncerty napříč žánry, jazz nebo i cimbálovou muziku. Součástí koncertů jsou ochutnávky vybraných vín a některé místní restaurace také připravují speciální festivalová menu.

Nejbližší železniční stanice:
Znojmo

ROZHOVOR

TEXT: PAVEL FREJ
FOTO: IVAN KAHÚN, ARCHIV MARKA FICHTNERA

MAREK FICHTNER

Kdyby mohl Marek Fichtner něco doporučit svým začínajícím kolegům, byla by to praxe v zahraničí. Sám s kuchařskou zástěrou procestoval světové oceány na velkých výletních lodích, vařil v Německu, ve Švýcarsku, chystal bankety pro rodinu saúdského krále. Přesto dnes v restauraci Augustine na Malé Straně připravuje moderní variaci klasické české kuchyně. Nepochybuje totiž o její jedinečnosti ani zářné budoucnosti.

Vždy jsem toužil
podívat se do očí
NETRADIČNÍM VÝZVÁM

Když chce dnes v Česku kuchař patřit ke špičce, musí za každou cenu na praxi do zahraničí?

V mé kuchyni říkám každému šikovnému kuchaři, aby tam odešel. Myslím, že to nemusí být „za každou cenu“, i u nás jsou dobré restaurace, ale vezměte si ty benefity. Poznáte, jak to ve světě funguje, různé místní produkty, styly vaření, mentalitu lidí. To je pro vaši další práci obrovské plus.

Kdy jste se rozhodl odejít a co bylo zpočátku nejtěžší?

Prakticky hned po vyučení. Naše rodina má sudetské kořeny a tenkrát si mě vzala pod svá křídla má německá tetička z Baden-Württembergu. To je až u francouzských hranic. Do té doby jsem si myslel, že německy umím, když jsem se to přece učil ve škole. Jenže realita byla trochu jiná a navíc se tam mluví švábským dialektem, měl jsem pocit, že snad všichni šišljají. Bylo mi osmnáct, doba krátce po revoluci, a spoustu surovin, se kterými oni běžně pracovali, jsem ani neznal.

Jak se ostatní kuchaři dívali na mladého nezkušeného kluka z východu?

Přes prsty, jako kdyby přišel někdo z džungle, kdo toho navíc moc neumí. V té době ale bohužel nebyli daleko od pravdy. Bylo hrozně těžké se mezi ně začlenit. Musím přiznat, že i když jsem měl zázemí u své tety, zažíval jsem pocity osamění a nějaká ta slza mi párkrát ukápla.

Existuje velký rozdíl v přístupu k práci mezi kuchaři v zahraničí a v Česku?

Třeba zrovna v Německu je gastronomie obrovská dřina. Tím nechci říct, že tady není, to vůbec ne, ale vezměte si ten systém, který tam v gastronomii funguje. Tam se totiž dělají tzv. splitky. Uděláte snídaně, obědy, uklidíte kuchyni a po obědě si jdete na pár hodin domů odpočinout. Pak se nastupuje na ve-

SE ŽENOU JSME SE SEZNÁMILI V SAÚDSKÉ ARÁBII, ALE KUPODIVU JSME SI TAM SPOLU NEMOHLI ZAJÍT ANI NA KÁVU.

čeře a děláte až do noci. Kdybych řekl klukům tady, že budou dělat splitky, tak nikoho do kuchyně neseženu. Systém krátký dlouhý týden je taková československá rarita. Nikde ve světě jsem se s takovým pracovním systémem nesetkal.

Takže jste si po návratu do Česka říkal, že už nikdy?

Naopak. Když jsem se vrátil domů nasátý všemi těmi zážitky a věcmi, co jsem viděl, říkal jsem si, že tady zůstat nechci, a našel jsem si hned sám další práci v Německu. To už jsem byl jistější jako kuchař a uměl i mluvit německy.

Jak reagovali vaši rodiče, když jste jim oznámil, že jistou práci v restaurační kuchyni hodláte vyměnit za dobrodružnou plavbu na výletní lodi?

Když mě táta vezl autem na pohovor do Salcburku, vůbec nechápal, co to dělám. Jenže my s rodinou v dětství moc nejezdili do zahraničí a já chtěl strašně poznat svět. V té době jsem ještě ani neviděl moře...

Uspěl jste u pohovoru?

Nabídlí mi nejnižší kuchařskou pozici v kuchyni a dali měsíc na to, abych si zařídil doktory a všechny potřebné papíry a nastoupil na loď.

Jaké to je vařit na houpající se lodi?

To nebyla žádná pramička! Loď pro několik tisíc pasažérů se nezhoupe na každé vlně.

Něco jiného jsou ale bouře. Takže na lodi existují určitá bezpečnostní opatření, třeba přišroubované stoly, v kuchyni zajištěné nádoby a hluboké fritézy, aby z nich nevystříknuv olej. Když jsem se po sedmi letech vrátil do normální kuchyně, měl jsem tendenci pořádně přehnaně zajišťovat, aby se to nevyklilo.

Měl jste možnost během volna nebo dovolené cestovat po exotických končinách?

Cestoval jsem vlastně každý den tou lodí, každý den jsem se probouzel někde jinde. To mě strašně bavilo. Práce na lodi ale není žádná idylka, vaříte každý den od rána do večera a máte jen 3–4 hodiny pauzu po obědě. Ale i za ty čtyři hodiny se dá poznat strašně moc.

Žádný den volna?

Za volný se považoval den, kdy směna začínala až ve čtyři odpoledne. To jste to pak mohl prospat, anebo vypadnout na pevninu. Já byl tak natěšený, že už v osm jsem netrpělivě čekal na trajekt do přístavu.

Předpokládám, že jste si nenechal ujít ani ochutnávku místní kuchyně...

Jako kuchaře mne to samozřejmě hodně zajímalo, válení na plážích vás totiž docela rychle přestane bavit. Takže jsme si dali dopoledne do žaludku jen něco lehkého a na pevnině jsme si pak užili pozdní oběd v nějakém místním podniku.

Která ze světových kuchyní vás nejvíc uchvátila?

Objel jsem skoro všechny kontinenty, ale nemůžu říct, že bych poznal celý svět. Nebyl jsem třeba v Austrálii. Zajímavé mi tenkrát přišlo jihoamerické jídlo, jejich suroviny, například hlízy yucca. To bylo něco úplně jiného. Tenkrát jsme se plavili na menší výletní lodi, to je pro představu asi pro 400 pasažérů a 200 členů posádky, Amazonkou až do Manaus. V deltě řeky nebylo poznat, jestli nejste

ČLOVĚK SI POD POJMEM ČESKÁ KUCHYNĚ ČASTO PŘEDSTAVÍ NA PRVNÍM MÍSTĚ KNEDLÍKY S HUTNOU OMÁČKOU. ALE S TÍM SE DÁ HODNĚ PRACOVAT.

ještě na moři, jak byla široká. Den za dnem se řeka zužovala, až jsme se opravdu plavili pralesem. Dokonce si pamatuji, že jednou kapitán zajel předí víc do hustého porostu a museli nás vytahovat. Neskutečné.

Přenesl jste si něco ze stylu vaření nebo použití surovin z vašich cest i domů?

Vybalí se mi třeba Saúdská Arábie, i když zrovna jejich kuchyně není žádná top star. V teplé banketové kuchyni jsem však měl libanonského kuchaře a jeho styl vaření mě hodně bavil. Dnes třeba podobným způsobem v Augustine připravujeme pyré z pečeného lilku.

V Saúdské Arábii jste měl možnost vařit pro rodinu saúdského krále, jak blízko jste se k němu dostal?

Ono to zní asi velmi prestižně, ale představte si, že v době, kdy jsem tam byl, měla královská rodina asi třicet tisíc členů. Jezdil jsem za princeznami do jejich paláců a řešil, co bude na menu při banketech. Oni totiž organizováním různých oslav a party do slova žijí. Byly to obrovské a okázalé akce. Připravoval jsem třeba hostinu pro tři tisíce žen, kde jen jídlo vyšlo v přepočtu na 6,5 milionu korun. Dvakrát jsem měl možnost připravovat hostinu přímo pro Jeho královskou Výsost.

Při kontaktu s princeznami jste poznal, jak blízko mají ke králi?

Samozřejmě. Jednak podle titulu, např. Excellence, Výsost, to už bylo hodně vysoko, a pak taky podle chování. Připadalo mi, že čím blíže mají ke králi, tím byly vzdělanější a uměly perfektně anglicky. Tenkrát byl králem Abdullah bin Abdulaziz Al Saud.

To se vám tam tak líbilo, že si to pořád pamatujete?

Dnes už vládně jeho bratr Salman bin Abdulaziz Al Saud. Upřímně jsem toho měl po půl roce plné zuby. Bylo tam strašně moc omezení, bydlel jsem mezi Araby blízko hotelu. Za celé dva roky, které jsem tam nakonec vydržel, jsem dával výpověď asi třikrát. Ale vždycky mě nějak namotivovali. Třeba mě přestěhovali do oddělené čtvrti pro lidi ze západního světa, kde panovala jiná pravidla. Tam jsem poznal také svou ženu.

Čím jste ji oslnil? Byla ona tím definitivním důvodem k návratu domů?

Čím jsem ji oslnil, to netuším... Kupodivu jsme začali žít jako partneři teprve až v České republice. Ona pracovala jako fyzioterapeutka v královské klinice a moc jsme se nevidali. Vlastně jsme spolu nemohli pořádně zajít ani na kávu, jelikož jsme nebyli manželé, a to je problém. Restaurace a kavárny mívají zvlášť část pro muže a zvlášť pro rodiny. Saúdská Arábie je velmi konzervativní země. Kdybych byl v Dubaji nebo jiné otevřenější zemi, možná bych uvažoval jinak. Kateřina odešla zpátky do Česka dřív než já a ano, byla skutečně jedním z důvodů mého návratu.

Působil jste v kuchyni řetězce hotelů Kempinski. Co vás přimělo nakonec zakotvit v restauraci Augustine na Malé Straně?

Hotel přestal být součástí portfolia Kempinski a pak přišla nabídka z Augustine. Nádherná a perfektně vybavená kuchyně. Jako věřícího člověka mě hned oslnily ty krásné prostory. Můžu pracovat v budově, která má obrovskou duchovní historii. Seznámil jsem se i s představeným kláštera.

Jaké je vaše signature dish, tedy jídlo, které vás charakterizuje?

Líčka z přeštického prasátka s omáčkou ze svatotomášského piva, k tomu různé variace tataráků. Vždycky si dávám záležet, aby tam bylo něco augustiniánského, proto to pivo. Jde podle mě o ideální propojení jídla s atmosférou zdejších prostor. Jídlo můžeme dát přiběh.

S jakou surovinou ale nejradši pracujete?

To je těžká otázka. Takových surovin jsou mraky, ale například s bílým chřestem. Je to obliba z doby, kdy jsem pracoval v Německu v oblasti, kde se pěstuje. Chápu, že každému nemusí chutnat. Když je ale chřestová sezona, tak ho v menu určitě máme.

Co se v poslední době setkalo u hostů s největším úspěchem?

Třeba teď aktuálně je to bramboračka. Klasická česká receptura, jak ji znáte, ale udělali jsme ji v odlehčeném moderním stylu. Všechny ty typické chuti jsou zastoupené v jemném krému, vložku tvoří žloutek pošírovaný v oleji, zdobí ji pěna z bramboračky pro ještě vyšší jemnost a chuťovou vyladěnost dodává nastrouhaný zimní lanýž. Tahle varianta bramboračky má u nás velký úspěch.

Má vůbec šanci česká kuchyně zaujmout i zahraniční labužníky?

Určitě má. Člověk si pod pojmem česká kuchyně často představí na prvním místě knedlíky s hutnou omáčkou. Ale s tím se dá hodně pracovat. Vezměte si třeba takovou kulajdu. Ne tu zahuštěnou moukou. Udělali jsme odlehčenou verzi a před hostem zalévali. Když se vejce nakrojilo, tak z něj žloutek krásně vytekl do ragů z brambor a hub. Američani, co tady byli ubytovaní na hotelu, z toho byli hotoví. Takhle se to dá udělat u spousty českých jídel.

Které jídlo byste naopak vymazal z jídelního lístku klasických turistických restaurací, které lákají na českou kuchyni?

Teď nebudu mluvit o Praze, protože ta je v tomhle prostě jiná, a nechci tvrdit, že jinde nejsou dobré restaurace. Já pocházím z Adršpachu, to je u polských hranic, a sehnat tam někde v okolí podnik, kde se dá dobře najíst, je velmi těžké. Všude totiž dostanete to samé. Smažený vepřový řízek, smažený kuřecí řízek, hranolky, obloha. Když se

MÁM POCIT, ŽE SE ZASE VRACÍME KE KOŘENŮM, HODNĚ SE VYVÁŘÍ A USTOUPILO I TAKOVÉ TO ZBYTEČNÉ ZDOBENÍ.

podívám na jejich menu, říkám si, že kuchař jen otevřít mrazák a obsluhuje fritézu. Prostě nevaří.

Co je teď v módě? Když jste pracoval v kodaňské Nomě, později vyhlášené za jednu z nejlepších restaurací na světě, hodně se koketovalo s fermentací...

To jsou takové vlny a fermentace byla tehdy hodně módní. Teď mám ale pocit, že se zase vracíme ke kořenům, hodně se vyváváří a ustoupilo trochu i takové to zbytečné zdobení. Dávat na hotové jídlo mraky věcí se už prostě nedělá. Samozřejmě to jídlo musí dobře vypadat, ve výsledku je však nejdůležitější chuť.

Měl jste možnost nedávno prezentovat i moderní českou kuchyni v Rusku, jaká byla reakce?

Ano, majitel našeho hotelu uspořádal na podzim takovou prezentaci pro ruské novináře a místní cestovní agentury. Myslím, že to mělo velký úspěch. Ale nejvíc mě překvapila samotná Moskva. Je fakt, že jsem se pohyboval jen v centru, ale to město na mě udělalo velký dojem.

Nechybí vám přece jen trochu toho cestování a poznávání?

Samozřejmě že chybí. Když je čas, jezdíme s rodinou na výlety. Co

se týče cestování do práce, tak u mě před restaurací zaparkované auto neuvídíte! Dojždím z Dobřichovic denně do práce Elefantem a pak ze Smíchova tramvají. Nemůžu si stěžovat, je to ta nejlepší alternativa, protože nevím, kde bych tady parkoval. A občas je to i zajímavé. Zrovna dnes nejel Elefant, ale něco mezi pantákem a normálním vlakem. První patro bylo tak malinké, že jsem se skoro bouchal o strop do hlavy. V takhle malé kuchyni bych nechtěl vařit.

Kdybyste dostal opět nějakou zajímavou nabídku ze zahraničí, uvažoval byste o ní i za cenu, že byste se musel přesunout s celou rodinou?

Nevím, jaká by to vůbec musela být nabídka, abych o ní uvažoval. Ale s manželkou jsme takhle hodně přemýšleli, když končil Kempinski. Nabízeli mi asi sedm destinací, z nichž pět až šest vypadaly Seychely. Nakonec jsem se tenkrát rozhodl pro pražskou Augustine. Teď je dceři deset a synovi sedm a už tady mají svůj život, kamarády. Asi bych je nechtěl z toho koloritu vytrhávat, ani za cenu benefitu cizí řeči. Vždycky jsem ale obdivoval každého, kdo se tak rozhodl. ■

MAREK FICHTNER (44)

Do všeobecného povědomí vstoupil jako „ten hodný“ porotce z reality show Masterchef Česko v sezonách 2015 a 2016. V současné době šéfuje kuchyni v hotelové restauraci Augustine v Praze na Malé Straně. V zachovalém komplexu augustiniánského kláštera se snaží snoubit klasickou českou kuchyni s moderními evropskými trendy v unikátních historických kulisách a přitom využít svých dlouholetých zahraničních zkušeností. V roce 1993 se vydal na svou první pouť do Německa, sedm let vařil na výletních lodích, které brázdily světové oceány, působil také v Dánsku, Švýcarsku a v Saúdské Arábii. S manželkou Kateřinou vychovává dvě děti. Na obrazovkách ho můžete sledovat v pořadu Tescoma s chutí s Ivetou Kořínkovou a od března provází diváky světovou kuchyní v pořadu TV Stream Atlas chutí, který uvádí s herečkou Ha Thanh Špetlíkovou.

AUTHOR MARATON TOUR 2019

GENERÁLNÍ PARTNEŘI

SKUPINA ČEZ

HLAVNÍ PARTNEŘI

České dráhy
Národní doprava

invelt
www.invelt.com

Více informací o maratonech naleznete na webu www.author.eu

JSI READY NA MS V HOKEJI 2019? POJEĎ S NÁMI!

Speciálním vlakem do dějiště mistrovství i zpět

- jediná současná možnost získat vstupenky na zápasy českého týmu za skvělou cenu
- v balíčku kromě vstupenky i **zpáteční jízdenka** na hokejový vlak
- cena balíčku již **od 3143 Kč**
- možnost zakoupit samostatnou zpáteční jízdenku v ceně **1200 Kč**
- ve vlaku spousta doprovodných aktivit

www.vlakemnahokej.cz

České dráhy

Národní doprava

2019 IIHF MISTROVSTVÍ SVĚTA V LEDNÍM HOKEJI SLOVENSKO

BRATISLAVA - KOŠICE
10. - 26. KVĚTNA 2019

CESTO VÁNÍ PO ČR

VYSOČINA

Vlaky na trati z Brna do Jihlavy překonávají ne jeden most a viadukt. Borovinský most protínající Libušino údolí v Třebíči je však unikátní díky obdivuhodné výšce přes 40 metrů. Při průjezdu vlakem si tak užijete pohled na město z ptáčích perspektiv.

DO TŘEBÍČE, města, kde se baví historií

Výlet do Třebíče si užije celá rodina. Město zdobí unikátní památky, za prohlídku rozhodně stojí zámecké muzejní expozice, děti se mohou vydovádět v zábavním parku nebo aquaparku, ti zvědavější ocení atrakce v science centru a na své si tu přijdou i příznivci pivní turistiky.

TEXT: TOMAŠ REZEK **FOTO:** MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO TŘEBÍČ, MUZEUM VYSOČINY TŘEBÍČ

Od nádraží se do centra Třebíče vydejte po žluté turistické značce. Dojdete s ní na Karlovo náměstí, na jehož rohu stojí jedna z nejkrásnějších staveb ve městě – renesanční Malovaný dům. Ten zaujme nejen bohatou sgrafitovou výzdobou. Uvnitř se nachází galerie a také unikátní expozice Kaiserpanorama. Jde o předchůdce kineamatografu, který umožňoval plastické vidě-

ní fotografií. V Národním domě na Karlově náměstí najdete jedno ze tří turistických informačních center ve městě, kde vás vybaví mapkou a dalšími prospekty. Pokud přijedete do Třebíče s rodinou, kupte tu dětem za 10 Kč brožurku k naučné stezce Po stopách opatů a rabínů, ať je výlet baví. Do brožury mohou sbírat razítka a pak dostanou malou odměnu.

TIP

VLAKEM DO TŘEBÍČE

Každé dvě hodiny zastavuje v Třebíči rychlík Rožmberk – v obou směrech. Z Brna trvá jízda tímto vlakem něco málo přes hodinu, při cestě z Jihlavy počítejte se 40 minutami. Ať už pojedete odkudkoliv, nejvýhodnější vlakové spojení si snadno vyhledáte na stránkách Českých drah (www.cd.cz) nebo prostřednictvím bezplatné mobilní aplikace Můj vlak. A pokud se vám nebude chtít od nádraží po svých, můžete využít služeb půjčovny kol ČD (podmínky výpůjčky najdete na www.cd.cz/cdbike).

Ze zámku do Labyrintu

Naučná stezka propojuje tři hlavní třebíčské památky. Tou nejvýznamnější, jejíž věže můžete zahlédnout už z Karlova náměstí, je románsko-gotická bazilika sv. Prokopa s cennými nástěnnými malbami. Svatyně je součástí zámeckého areálu, který vznikl v 16. století přestavbou benediktinského kláštera. V zámku nevynechte prohlídku čtyř interaktivních muzejních expozic, které poutavě seznamují s historií kláštera a zámku, s poklady neživé přírody i příběhy lidí a míst na Vysočině. Se školkovými dětmi určitě zavítejte na prohlídku expozice Cesty časem, kde si vše mohou osahat a vyzkoušet si třeba středověký jeřáb. Ve zrekonstruované zámecké sýpce najdete rodinný zábavní park Labyrint, kde potomky snadno zbavíte přebytečné energie.

Na toulky malebnou čtvrtí

V Labyrintu koupíte i něco malého k snědku, na pořádný oběd můžete zajít do nedalekého Centra Lihovar s restaurací a minipivovarem a po občerstvení se vydat na další toulky městem. K procházce lákají především úzké uličky židovské čtvrti, kde se jako zázrakem dochoval unikátní soubor více než stovky domů včetně dvou synagog. Jak vypadalo židovské ghetto v roce 1850, uvidíte na modelu v Zadní synagoze, která dnes slouží jako koncertní a výstavní síň. Při prohlídce expozice v Domě Seligmanna Bauera si uděláte představu o životě židovské rodiny v meziválečném období. Po bazilice sv. Prokopa a židovské čtvrti je třetí nejvýznamnější památkou města židovský hřbitov, rozlohou i počtem náhrobků jeden z největších u nás. Najdete ho severně od židovské čtvrti.

Za poutavými výhledy

Pokud vám zbude ještě čas, výlet si můžete zpestřit návštěvou centra Alternátor, které je jediným science centrem na Vysočině, nebo si užít vodní radovánky v aquaparku Laguna se 132 metry dlouhým tobogánem. Užíváte si pohledy z ptáčích perspektiv? Pak vystoupejte po 162 schodech do ochozu městské věže a z výšky 35 metrů máte Třebíč i s unikátními památkami jako na dlani. Jediný pohled na město se vám naskytne i z vyhlídkové plošiny bývalého vodojemu Kostelíček na Strážné hoře, kam vás z centra města dovede zelená turistická značka a o které se více dočtete v rubrice Rozhlédni se po kraji. Máte-li toulavé boty, pokračujte po zelené až k volně přístupné rozhledně na Pekelném kopci, postavené před pěti lety. Traduje se, že na tento kopec svatý Prokop odhodil z Třebíče přemoženého ďábla. ■

Nejzajímavější místa Třebíče

1 Bazilika s těžkým osudem

Románsko-gotický chrám byl poškozen při obléhání města uherským vojskem v roce 1468 a dlouho se pak využíval ke světským účelům. O opravu cenné svatyně se v 18. století zasloužili Valdštejnové.

2 Unikátní židovská čtvrtí

V třebíčské židovské čtvrti se dochoval jedinečný soubor více než sta domů. Židovská čtvrt s židovským hřbitovem a bazilikou sv. Prokopa byla zapsána na prestižní seznam světového dědictví UNESCO.

3 Zámek plný expozic

Bývalý valdštejnský zámek vznikl přestavbou benediktinského kláštera v 16. století. Po rekonstrukci v letech 2010 až 2013 byly do hlavní zámecké budovy umístěny čtyři interaktivní muzejní expozice.

4 Předchůdce kinematografu

V krásném Malovaném domě na Karlově náměstí si můžete prohlédnout Kaiserpanorama – unikátní historický stereoskop, který na počátku 20. století udivoval předváděním třetího rozměru fotografie.

ROZHLÉDNI SE PO KRAJI

Vaňkův vodojem Kostelíček

Bez vody by na zemi nebylo života. To ví každý. Na druhou stranu vodojem může i bez vody žít svůj další život, třeba jako originální rozhledna. Jednu takovou mají od roku 2015 i v Třebíči na Strážné hoře, odkud má každý návštěvník celé město jako na dlani.

TEXT A FOTO: MICHAL MÁLEK

Bly doby, kdy vodojem patřil ke kolo-ritu každého většího města. Objemná jímka s pitnou vodou umístěná nad úrovní okolní výstavby prostým principem samospádu zásobovala okolní domácnosti životadárnou tekutinou po několik staletí. První gravitační vodovody k napájení městských kašen se používaly již ve 12. století. S přibývajícimi požadavky na hygienu a pohodlí měšťanů vznikaly i první vodovodní sítě a věžové vodojemy, které zajišťovaly stálou dostupnost vody i potřebný tlak ve vodovodním řadu. Samotná voda byla do těchto vodních věží, jak se vodojemům

svého času také říkalo, zpočátku přiváděna jednoduchým pístovým čerpadlem, poháněným stejně jako u mlýnů a hamrů vodním kolem. V zimně se ve věžích přitápělo otevřeným ohněm, což sice zajistilo ochranu před mrazem, ale občas vedlo i k fatálnímu požáru samotné stavby.

S příchodem průmyslové revoluce se výrazně změnila technologie dopravy vody do domácností. Odběry stále znečištěnějších povrchových vod byly nahrazeny zemními vrty, mlýnské kolo ustoupilo nejprve parnímu stroji a následně elektřině. Co se naopak nezměnilo, byl přístup k samot-

Výška:	480 m n. m.
Výhled:	město Třebíč
Vrchol:	zděná vodárenská věž
Nejbližší žst.:	Třebíč
Výstup:	snadný

bazilika sv. Prokopa

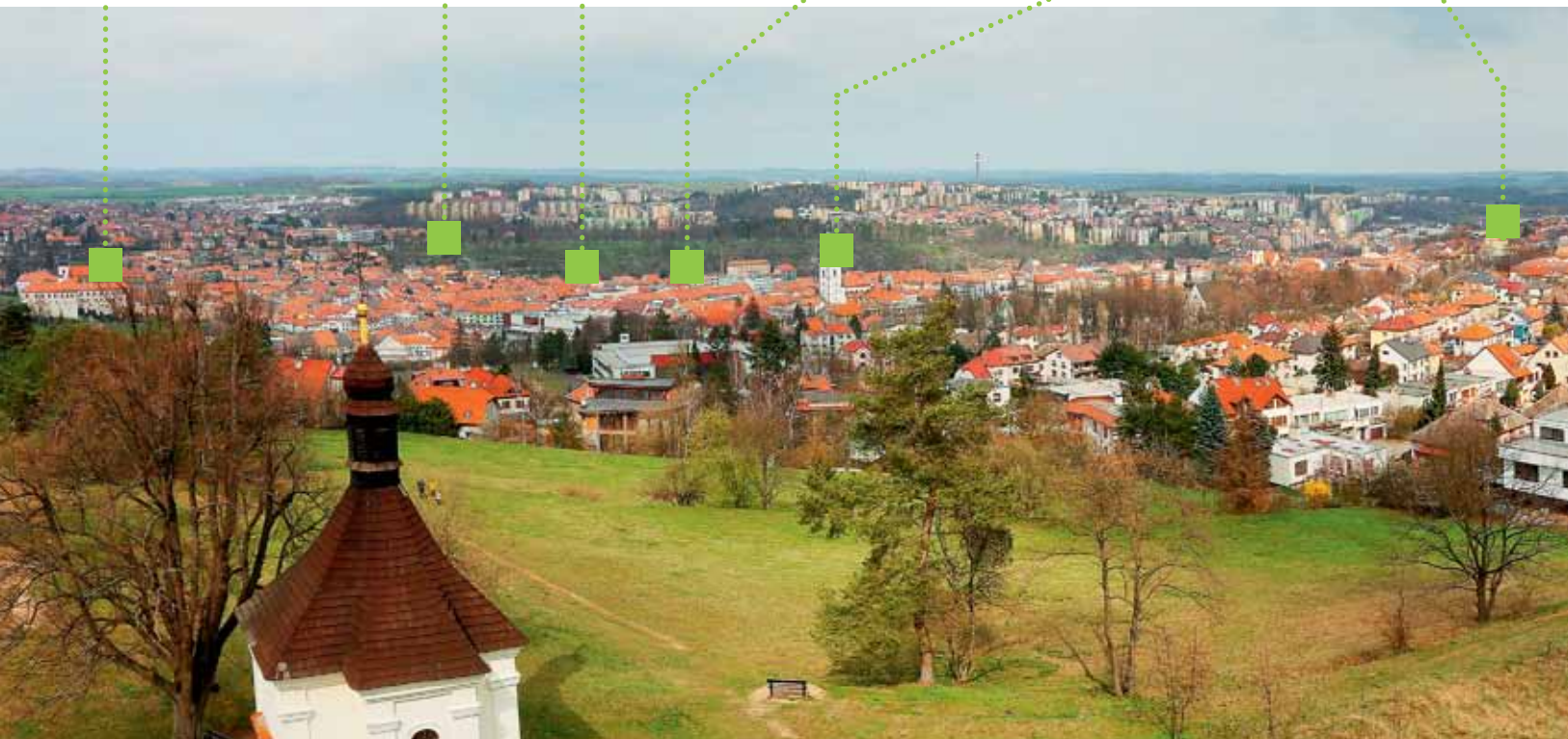
židovský hřbitov

Zadní synagoga

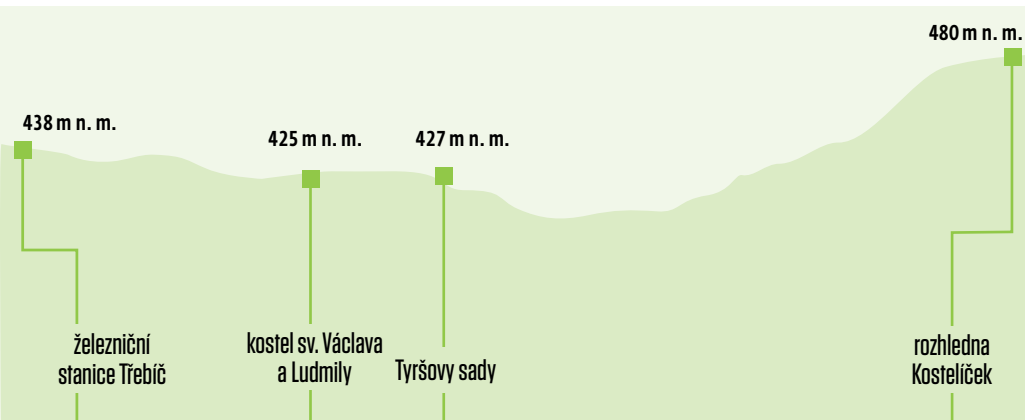
Subakova koželužna

kostel sv. Martina z Tours

nádraží ČD

VÝŠKOVÝ PROFIL

SPOJENÍ DO TŘEBÍČE

Z Prahy
rychlíkem s přestupem
v Havlíčkově Brodě a Jihlavě

Z Brna
přímým rychlíkem

Z Českých Budějovic
přímým rychlíkem

ným stavbám vodojemů, které byly po právu považovány za nesmírně důležité stavby, a bylo to patřičně znát i na jejich vizáži. V kontrastu s dnešními „bezpohlavními“ průmyslovými stavbami nám tak jsou dochované vodojemy cennou ukázkou dobové architektury. Obecně se dá říci, že většinu staveb ze zlaté éry vodojemů zdobí organické secesní ornamenty či naopak strohé rysy funkcionalismu, sem tam doplněné o avantgardní kubistické linie. Oproti tomu období po roce 1948 bylo na zajímavé stav-

by vodojemů o poznání skromnější. To je i jeden z důvodů, proč jsou navzdory velkým finančním nákladům vybrané vodojemy zachovávány i poté, co s příchodem výkonných čerpadel a výtlačného vodovodu pozbyly původní smysl své existence.

Jednou z relativně nedávno zpřístupněných staveb tohoto typu je rozhledna Kostelíček, vzniklá úpravou vodojemu na Strážné hoře v Třebíči. Zatímco podzemní rezervoár je stále využíván, vrchní padesátikubíková nádrž se změnila ve vodá-

renské muzeum s vyhlídkovou plošinou na střeše objektu. Svě místo si zde již vcelku tradičně našly i vysílače mobilních operátorů a poskytovatelů bezdrátového internetu. Z vyhlídkové plošiny je Třebíč i její blízké okolí jako na dlani. Dobře je z ní vidět i na blízkou zděnou válcovitou stavbu, která svým tvarem může na první pohled evokovat další vodojem. Jde však o torzo nedostavěné hvězdárny z osmdesátých let, se kterým si Třebíčští na rozdíl od vodojemu zatím moc nevědí rady. ■

teplárna

nedokončená hvězdárna

TURISTICKOU STOPOU

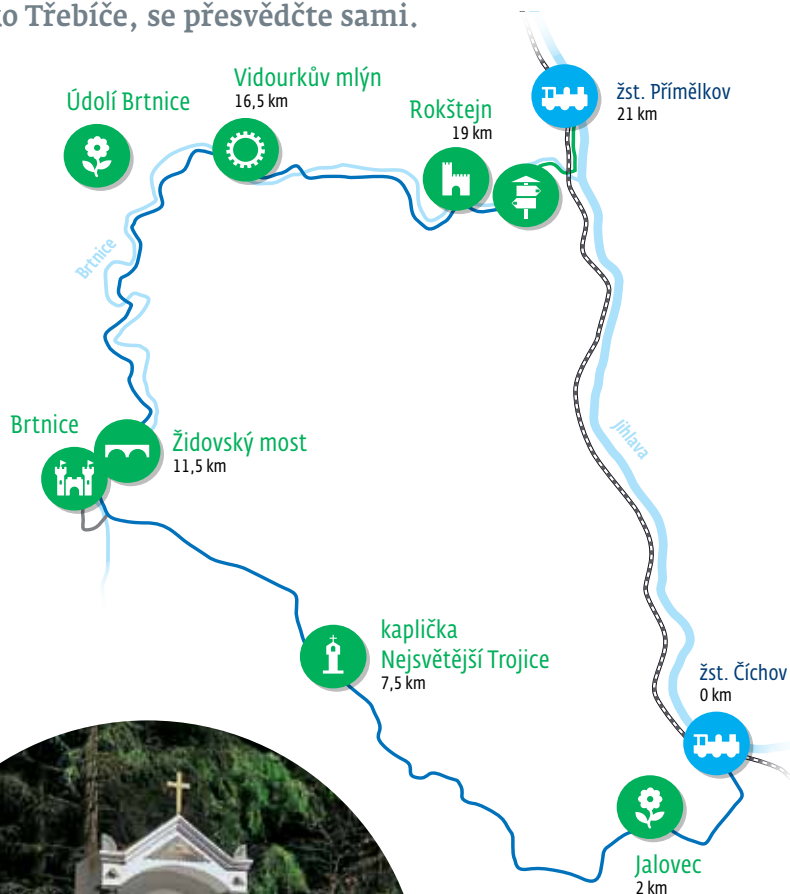
Z Číchova přes kopce do údolí Brtnice

Vysočina je kraj turistům zaslíbený. Jakmile zdejší půvabnou kopcovitou krajinu přikryje bílá peřina, vydávají se sem běžkaři i vyznavači sjezdového lyžování, které s příchodem teplejšího počasí vystřídají stovky turistů a cyklistů. Kraj ve středu Česka se totiž pyšní nejen mnoha kulturními a historickými památkami, ale také velmi zachovalou přírodou s bohatou sítí stezek. Jak pestrý je tento malebný kout naší vlasti nedaleko Třebíče, se přesvědčte sami.

TEXT A FOTO: MICHAL BAŘINKA

Druhé největší město Vysočiny je se svou židovskou čtvrtí a bazilikou sv. Prokopa velmi silným turistickým magnetem. I jeho okolí si však zaslouží naši pozornost. O přírodním i kulturním bohatství Vysočiny se můžeme přesvědčit například na cestě z Číchova přes Brtnici do Přímělkova.

Na 21 kilometrů dlouhé trase se nejprve seznámíme se zdejší typicky kopcovitou krajinou, poobědváme v městské památkové rezervaci u majestátního zámku a pak se vydáme po proudu řeky kolem působivé zříceniny unikátního „dvojhradu“. Po většinu cesty nás budou doprovázet modré turistické značky. Před cestou však upozorňujeme: Stezka údolím Brtnice (druhá část výletu) je v současnosti (kvůli odstraňování kůrovcové kalamity) fyzicky náročnější, a tak ji nedoporučujeme rodinám s malými dětmi ani méně zdatným turistům. Obec Číchov i vesnice Přímělkov, naše výchozí a cílové místo, leží na železniční trati č. 240. Můžete sem přijet vlakem z Brna i z opačného směru od Jihlavy.

Rekreační a turistické středisko Jalovec

Kaple Nejsvětější Trojice

Zámek v Brtnici

Socha
sv. Šebestiána
na Židovském mostě

Přírodní rezervace
Údolí Brtnice

Zřícenina hradu Rokštejn

Na lyže i za přírodou

Od železniční zastávky v Číchově, kde naše putování začíná, se nejprve vydáme po modré turistické značené trase směrem na Jalovec. Ten leží v nadmořské výšce 542 m a jeho návštěvu vám můžeme doporučit takřka po celý rok. Během zimních měsíců totiž Jalovec láká na lyžařský areál se dvěma vleky a po skončení vegetačního klidu zase přitahuje zdejší flóra. Pastviny s jalovcem obecným a kriticky ohroženým hořečkem mnohotvarým českým byly roku 1990 vyhlášeny za přírodní památku.

Kolem zázračného pramene

Z Jalovce pokračujeme kolem pozůstatků hradu Střeliště přes obec Radonín ke kapličce Nejsvětější Trojice v Černých lesích. Tato výklenková kaple byla zbudována roku 1867 a o slavnosti Nejsvětější Trojice se zde každoročně slouží poutní mše svatá. K místu se váže legenda o zázračném uzdravujícím prameni. Jakou moc má místní voda ve skutečnosti, můžete posoudit sami – studánka se nachází jen 300 m od kaple, nedaleko křižovatky turistických značených tras. Občerstvení pak dále pokračujeme do města Brtnice, na které shlíží rozlehlý majestátní zámek.

Zchátralá dominanta

Na místě dnešního zámku stál původně gotický hrad, v průběhu 16. století přestavěný v pohodlnější, renesanční sídlo. Kvůli účasti ve stavovském povstání byl Brtnickým z Valdštejna, kteří zdejší panství drželi více než 200 let, jejich majetek zkonfiskován a roku 1623 se stal novým majitelem zámku hrabě Rombaldo XIII. Collalto, který budovu upravil ve stylu raného baroka. Rod Collaltů o brtnický zámek pečoval až do roku

1945, kdy jim byl také vyvlastněn. Zámek poté sloužil nejrůznějším účelům a postupně zchátral. V současnosti jsou vyvíjeny aktivity na jeho opravu, která bude, s ohledem na jeho stav, stát mnoho úsilí.

Brtnické Hradčany

Zámek však není zdaleka jedinou pamětihodností Brtnice. Zdejší městská památková zóna se může pochlubit také mnoha renesančními a barokními domy. Během toulky malebným městečkem se můžete zastavit na oběd i v některé z místních hospůdek. Pro historický rozvoj Brtnice byla významná také přítomnost Židů, žijících zejména v okolí dnešních ulic Legionářská a Zašpitál. Z centra města pokračujeme přes Židovský most. S městem se nezapomeňte rozloučit pohledem přes rameno, kdy se vám otevře krásná scenérie s tzv. Brtnickými Hradčany – výhledem na most se sochami světců, který dokresluje dominantní zámek v pozadí.

Údolím Brtnice

Modrou turistickou značenou trasu doprovází z Brtnice stejnojmenná říčka, jež svou pouť končí u Přímělkova, kde se vlévá do Jihlavy. Rozsáhlá (68,85 ha) přírodní rezervace Údolí Brtnice, kterou procházíme, byla vyhlášena roku 2001, a ačkoli se na její podobě zásadním způsobem podepsal kůrovec, některé úseky si i přesto udržely svůj půvab. Po proudu Brtnice procházíme kolem bývalého Vidourkova mlýna, jednoho z posledních pozůstatků zaniklé vesnice Doubkov, a dále pokračujeme až ke zřícenině hradu Rokštejn.

Neobvyklý dvojhrad

První zmínky o tomto unikátním hradu se dochovaly už z roku 1289. Ve 2. polovině 14. století zde moravský markrabě Jan Jindřich, mladší bratr Karla IV., provedl rozsáhlou přestavbu, jejímž výsledkem byl takzvaný dvojhrad – v českých zemích velmi neobvyklé řešení. Když však byl Rokštejn za husitských válek pobořen, Valdštejnové (tehdejší majitelé) jej opustili a své sídlo přenesli do nám již dobře známé Brtnice. Od Rokštejna nás k železniční zastávce v Přímělkově, kde naše dnešní putování ukončíme, dovedou zelené turistické značky za necelou půlhodinku chůze. ■

SPOJENÍ DO ČÍCHOVA

Z Brna i Jihlavy
přímým osobním vlakem

Z Prahy
rychlíkem s přestupem
v Havlíčkově Brodu a/nebo v Jihlavě

Z Českých Budějovic
rychlíkem s přestupem
v Jihlavě nebo v Okříškách

PŘÍBĚHY ZAJÍMAVÝCH STAVEB

TEXT: PETRA MIŠKEJOVÁ, STANISLAV SCHNEEWEIS

Boty a ponožky

Třebíč – město, jehož název bývá pro zahraniční návštěvníky nepřekonatelným jazykolamem. Většina z nich sem míří do dochované židovské čtvrti, která je jedinou židovskou památkou UNESCO mimo území Izraele. My vás ale zavedeme z centra na jihozápadní okraj města do podstatně mladší čtvrti zvané Borovina. Stojí zde továrna, která ovlivnila život možná i statisíců obyvatel celého Třebíčska.

V roce 1842 zde založili bratři Budischowští koželužny a kožedělnou výrobu, čímž začali psát ojedinělou historii tohoto místa. Oba bratři byli velcí vizionáři, kteří dokázali nadstandardně využívat technické obje-

vy a vynálezy 19. století. Jako první na Vysočině nechali svůj podnik elektrifikovat a postavili čističku odpadních vod. Proto také měla jejich továrna brzy nejmodernější výrobní technologie v celé monarchii a patřila v Evropě k tomu nejvýznamnějšímu v oboru. Firma, i díky vojenským zakázkám, nebývale rostla a lidé i okolí z toho výrazně profitovali. Jenže první světová válka a půjčky, které bratři poskytli samotnému rakouskému císaři na válečné výdaje, způsobily po jejím skončení rychlý úpadek celého podniku.

Baťovský rozkvět

Továrnu posléze zakoupila firma Baťa, která, jak bývalo jejím dobrým zvykem, kolem ní vybuodovala prakticky celou čtvrť plnou typických baťovských domků a dalších staveb. Obuvnický král zrušil koželužny a nechal zde postavit moderní baťovské budovy, v nichž se vedle bot vyrábělo i punčochové zboží. Podnik opět nebývale vzkvétal. Baťa navíc výraznou měrou podporoval společenský a sportovní život v Borovině. Lidé zde mohli chodit do divadla, na koncerty, působila tu řada sportovních klubů.

Po druhé světové válce byla firma znárodněna. Boty a ponožky se však vyrábět nepře-

staly a z podniku, který byl obecně znám pod zkratkou BOPO (boty a ponožky), se stal jeden z největších podniků svého druhu v celém východním bloku. Ve všech jeho tehdejších závodech pracovalo na 6 000 lidí, kteří ročně dokázali vyrobit 22 milionů párů bot a 33 milionů párů punčochové zboží. Po roce 1989 však podnik nedokázal zacelit rány ze ztráty výrobních trhů, takže výroba byla nejdříve utlumená a v roce 2000 skončila úplně.

Z továrny výstavní čtvrť

Fascinující historie továrny mnohé jedince inspirovala k ojedinělé akci – rozhodli se rozlehlý tovární komplex zachránit a přebudovat jej na plnohodnotnou rezidenční čtvrť, doplněnou službami a menší výrobou. Zachován zde zůstal nejen genius loci, ale také unikátní budovy, které pro Baťovy továrny po celém světě navrhoval věhlasný architekt Vladimír Karfík. Dodnes tu stojí dokonce i mnohem starší haly, postavené už rodem Budischowských. Povedená revitalizace bývalého továrního areálu, který doznal neuvěřitelných změn, tak dala vzniknout živému, čistému a atraktivnímu prvku, na jehož podobu jsou všichni, kdo se na něm podíleli a kteří v něm žijí či pracují, náležitě hrdí. ■

České dráhy

Národní dopravce

VYUŽIJ STIPENDIJNÍ PROGRAM ČÉDÉS

ZÁJEMCŮM O PRÁCI NA ŽELEZNICI NABÍZÍME:

- příspěvek na studium a jízdné
- příspěvek za nástup k ČD
- profesní a osobnostní růst
- odbornou praxi v provozu ČD
- jisté pracovní uplatnění

www.mojedraha.cz

VLAKEM PO EVROPĚ

TEKST: PAVEL FREJ
FOTO: © VISITBERLIN

Nebe nad Berlínem si pod svá křídla vzaly múzy

Berlín je něco jako novodobá módní ikona. Největší a zároveň nejzelenější město Německa, stát ve státě, kam dnes míří dobrodruzi i osamělí volnomyšlenkáři. Kam se vracejí za inspirací umělci ze všech koutů světa. Je totiž tak nesourodý, pošramocený na duši a přitom vzkvétající, epický uvnitř a grandiózní navenek. Tohle město vás buď pohltí, nebo vyplivne.

Novodobé dějiny Berlína jako významné a okázalé světové metropole se začaly psát zhruba před sto lety. Berlín, to byl ve světě umění a byznysu pojem. Pak ale přišlo něco celkem nečekaného a dost zásadního, co změnilo jeho tvář do dnešních dnů. Zbytky Hitlerovy sebezníčující cesty do pekel, do které vtáhl celý svět, tu křipou přímo pod nohama. Většinu Němců se ta otázka vkrádá do mysli dodnes, aniž by si ji chtěli připustit: Co kdyby tu byl zas?

Po nejstarší ulici ke slavné bráně

Přesto by jen samotný výčet pamětihodností, které se dochovaly do současnosti, vyšel na pěkných pár desítek řádků. Ať už je to Braniborská brána, symbol města, která se nachází na samém konci noblesního bulváru Unter den Linden. Nebo Spolkový sněm (Reichstag), kde mohou zájemci sledovat zasedání německého parlamentu. Olympijský stadion, kde se konaly letní olympijské hry 1936, zneužitá Hitlerem k propagandistickým účelům. Muzejní ostrov jako unikátní komplex pěti muzeí, za-

psaný na seznam UNESCO. A nakonec třeba pompézní Berliner dom, největší kostel ve městě, který byl téměř zcela zničen během druhé světové války. Naštěstí se jej podařilo zachránit. Na své si přijdou i obdivovatelé Belle Époque, tedy „krásných časů“ – pětipatrový obchodní dům KaDeWe otevřený v roce 1907, se svými 60 000 m² prodejní plochy, byl ve své době naprostým unikátem a zůstal až do dnešních dnů.

Budovatelské úspěchy a přehmaty

V Berlíně není po Braniborské bráně ikoničtější stavby. Televizní věž Berlin TV Tower se vypíná nad městem do výšky 368 metrů, což z ní činí nejvyšší stavbu v Německu a zároveň nejvyšší budovu v Evropě otevřenou pro veřejnost. Na jejím otáčivém vrcholu se nachází vyhlídkový ochoz s kavárnou a restaurací. Nabízí se odtud výhled do všech stran, při dobré viditelnosti až na vzdálenost 42 kilometrů. Právě odsud si nejlépe uvědomíte velkolepost Berlína, jehož hranice má obvod 234 kilometry a 30% jeho plochy zabírá zeleň.

Zatímco bez televizního vysílače si Berlínané panorama města už těžko dokážou představit, slavná zeď, která v roce 1961 násilně přetřela metropoli na dvě části, dodnes budí v místních kontroverzi. Nebylo stavby, kterou by Berlínané po sjednocení Německa zbourali s takovým nadšením. Z původních 165 kilometrů se dochovaly jen tři souvislé zbytky. Tím nejdelším je 1,3 km dlouhý úsek na severním břehu Sprévy známý jako East Side Gallery. Ve zbytku města původní trasování zdi připomínají už jen nápisy na dlažbě.

FOTO: PHILIP KOSCHEL

FOTO: BLUEJAYPHOTO

DO BERLÍNA BERLINEREM

Spojení Česka s Berlínem zajišťují po celý den ve dvouhodinových intervalech přímé vlaky EuroCity Berliner a Hungaria. První spoj odjíždí z pražského hlavního nádraží v 6:32, poslední v 16:32. Cesta zabere necelé 4 hodiny. Do vlaků EuroCity Berliner můžete přistoupit také v Ústí nad Labem a v Děčíně, do EuroCity Hungaria navíc v Břeclavi, Brně, Pardubicích a Kolíně. Podobné je to i v opačném směru. S Včasnou jízdenkou Evropa lze do Berlína cestovat již od 368 Kč. Pro časté dojíždění do Berlína je vhodná jízdenka ČD Německo 10x, která umožňuje v období 2 měsíců podniknout celkem 10 jízd mezi Prahou a Berlínem. Více na www.cd.cz.

FOTO: PHILIP KOSCHEL

My děti ze stanice Zoo

Berlín je krásnou přehlídkou pouličního umění pod širým nebem, na první pohled upoutají třeba velkoformátové obrazy ztvárněné na fasádách obytných domů. Ale především je demonstrací progresivní moderní architektury a designu. Jeden příklad za všechny: nádraží Hauptbahnhof zprovozněné v roce 2006, v němž si připadáte jako v obří skleněné katedrále. Ty tam jsou časy, kdy lidé z dálkových vlaků vystupovali třeba na ošuntělém nádraží Zoologischer Garten, proslavené knihou *My děti ze stanice Zoo*. Dnes všichni míří do centrální stanice.

Pokud v Berlíně zakotvíte na pár dní, omráčí vás i bohatost kulturního a společenského života. Je to jediné město, které má hned tři operní divadla. Napočítáte zde více muzeí než deštivých dnů, aktuálně jich je 170! I se svými 300 galeriemi nemá v Evropě konkurenci. V Berlíně se každoročně koná také jeden z nejprestižnějších evropských filmových festivalů – Berlinale, kdy město nežije ničím jiným než Zlatými medvědy, soškami udílenými za nejlepší filmy (medvěd je symbolem města).

Achtung, baby!

Z velké části Berlína zbyly po druhé světové válce jen hromady trosk a ruiny. Pak přišla blokáda, rozpolčení města neprostupnou zdí a desítky let socialistického budování. Když sem v roce 1991 na podporu míru a události ve východním bloku přijeli irští U2 v čele s Bonem, popsali Berlín jako šedivý a depre-

Nejlepší kebab a curry wurst

Co nejvíc charakterizuje dnešní Berlín? Obrovská multikulturní pestrost jeho obyvatel. Žije zde na 190 národností, s převahou vedou Turci. A proto není překvapením, že v celém městě najdete na 1 600 pouličních stánků nebo podniků nabízejících döner kebab. Berlíňané „své“ kebaby ale milují a denně jich spořádají na 400 000. Říká se, že ten nejlepší kebab neochutnáte v Turecku, ale právě v Berlíně.

Pro Němce mnohem typičtější a stále oblíbenou pochoutkou je ovšem curry wurst – opečená klobása nebo párek v housce, zalitý omáčkou většinou sestávající z kečupu a indického koření. V Berlíně má tato pochoutka dokonce své muzeum. A pokud byste po této netypické kombinaci chutí měli žízeň, stojí za vyzkoušení Berliner Weisse, což je pivo ochucené malinovým nebo bylinným sirupem, které se nesmí vyrábět nikde jinde na světě.

FOTO: THOMAS KIEROK

sivní město. Měli zde natočit svou novou desku a odvrátit tak hrozící rozpad skupiny. Až přišel song One, jeden z jejich největších hitů. Album Achtung Baby vystřelilo pop-rockovou skupinu opět na vrchol a novodobému Berlínu se zabýšsko na lepší časy. To spisovatel Jaroslav Rudiš se do města zamiloval na první dobrou. Ve své prvotině *Nebe pod Berlínem* jej popisuje takto: „Je o něco otevřenější než Praha. Možná to je tím, že k moři má blíž a v ulicích cítíte vítr. Možná to je lidmi, které tohle město přitahuje. Je to místo, kde se setkává východ se západem a všechno se pak mixuje a točí dokola.“ ■

Břetislav Koč Balony a trabanty

Při procházce Berlínem mne zaujal balon stoupající nad střechy města. Vylétěl do výšky kolem 200 metrů a po chvíli se zase vrátil zpět. Vydal jsem se na tušené místo startů. Asi 600 metrů jihovýchodně od Braniborské brány balon právě parkoval na zemi. Nenechal jsem si tuto atrakci ujít, zakoupil „letenku“ a za chvíli už jsem se také vznášel. Pohled na centrum Berlína stál za to. A co víc, hned vedle kotviště je i muzeum trabantů ve všech možných tradičních i netradičních barvách i tuningových variacích včetně více než dvojnásobně prodloužené varianty „President“. Každou hodinu vyjíždí kolona trabantů s turisty na okruh Berlínem. Na fotce se mi podařilo zachytit stoupající balon za jedním z vystavených trabantů. Trabanty ale (zatím?) nelétají...

Jan Dvořák Brána v zemi nikoho

Berlínská Braniborská brána se rozdělením města po 2. světové válce ocitla osamocená. Před válkou bylo slavné náměstí Pariser platz opravdu krásné – se dvěma fontánami, s třípodlažními budovami a s rušnou pouliční dopravou. Později byly válkou zničené domy zbourány. Na západním okraji brány, kde byla kdysi tramvajová trať, vyrostla betonová zeď a ostnaté dráty a na východním okraji zase červeno-bílá závora a drátěný plot. Na snímku jsem se svou matkou v roce 1971 v podstatě v „zemi nikoho“. Stromy byly vysazeny někdy na přelomu 50. a 60. let. Dnes už je vše jinak.

Z VAŠEHO ALBA

Jaroslava Bernatíková Mami, kolik je hodin?

Návštěva Berlína byla v roce 1982 velkou událostí pro celou rodinu. Poprvé s námi totiž jely na nákupy i naše děti. Alexanderplatz nebylo možné vynechat, hodiny světového času děti zaujaly a hned si nastavovaly hodinky podle nejrůznějších zemí světa. Zároveň je uchvátila i rotující sluneční soustava. Obchodní centrum Alex – to byla návštěva na několik hodin. V roce 1993 měla být provedena rekonstrukce náměstí, ale naštěstí k ní nedošlo, a tak byla socialistická architektura většinou zachována. Dnes je místo obchodního centra sídlo banky. Dceři bude 40 let a synovi bylo 41.

Staňte se spoluvůrci této rubriky!

Fotografie korespondující s danou destinací v rubrice Vlakem po Evropě doplněné několikařádkovým popisem (datum a okolnosti pořízení – zejména zajímavosti zdokumentovaného místa, zobrazení aktéři, „historky z natáčení“ atd.) pošlete elektronicky (naskenované) přes webové rozhraní www.cdprovas.cz (záložka soutěže/ Vlakem po Evropě). Každý uveřejněný snímek bude honorován částkou 600 Kč.

Pro nejbližší čísla magazínu vyhlašujeme následující témata:

č. 6/2019: Horní Rakousko
uzávěrka zaslání 15. května

č. 7/2019: Polský Balt
uzávěrka zaslání 19. června

Colours Expres

Senzace:
na festival pohodlně a bez čekání!

- ve vlaku můžete vyměnit vstupenku za pásku na ruku
- předprodej jízdenek on-line dva měsíce před festivalem
- kapacita vlaků je omezena

Jeden vlak tam a dva zpět
Odjezd z Prahy **17. 7.**, spoje zpět po skončení akce
nebo ráno **21. 7.** **Sledujte náš web pro podrobnosti!**

www.cd.cz/colours

Colours
OF OSTRAVA
17-20 / 7 / 2019

České dráhy
Národní dopravnice

ZÁHADY NA DOSAH RUKY

S ARNOŠTEM
VAŠÍČEKEM

Nenápadný hrad v kokořínských lesích kandiduje na titul nejtajemnější hrad v Čechách. I když při pohledu zvenčí ničím zvláštním nezaujme, je to ztělesněná záhada. Není jasné, k čemu vlastně sloužil. Poblíž nebyla žádná hranice ani stezka, kterou by bylo nutné strážit. Neměl obchodní ani vojenský význam. Přesto zde odedávna vykonávali službu nejlepší páni z celé země. Proč by tehdejší elita sloužila právě na hradě strategicky tak bezvýznamném?

Je hrad Houska českou branou do pekel?

Prvním doloženým majitelem Housky byl v roce 1316 Hynek Berka z Dubé. Historikové ovšem předpokládají, že hrad nechal postavit už král Václav I. Nikdo ale nedovede odpovědět na otázku, co ho k tomu vedlo. Byl vybudován v naprosto pusté krajině bez dostupného zdroje vody, mimo zemské stezky a neměl žádný obchodní ani vojenský význam. Navíc všechny hospodářské budovy, stáje, sýpky i sklady potravin stály venku před hradbami. Případný nepřítel nemu-

sel bojovat. Mohl se v klidu ládovat ukořisťeným jídlem a obléhanou posádku nechat umřít hladem a žízni. Vypadá to, že hrad byl koncipován spíš jako vězení, tedy jako budova, která nemá čelit vnějšímu nepříteli, ale naopak udržet ve svých zdech toho, kdo by se chtěl dostat ven.

Bytosti z podzemí

Průvodkyně Jindra Vondroušová nabízí návštěvníkům hradu šokující vysvětlení. „V roce

878 měla puknout skála a vznikla štěrbina tak hluboká, že nebylo možné dohlédnout jejího dna. A z té díry, kromě sirného zápachu, vystupovala podivná stvoření. Měla podobu polozvířat, pololídí.“

Václav Hájek z Libočan tuto pověst zaznamenává ve své Kronice české: „Otec Ludmily, později zvané Svaté, Slavibor Pšovský z Mělníka rozkázal na jedné vysoké skále hrad pevný postaviti a od jména syna svého jej Housek nebo Houskov kázal jmenova-

ti. A když bylo dokonáno, nalezena jest ne-daleko od toho hradu díra jedna u veliké ská-le (do pekel vedoucí), ve kteréžto díře množ-ství rozličných duchuov obývalo, kteříž sto více a více lidem tu obývajícím překážky čini-li a někdy rozličných hovad tvářnosti promě-ňující se lidem ukazovali tak hrozně, že tudy lidé nesměli choditi.“

Věda potvrzuje legendu

Společnost pro výzkum historického podze-mí, vedená speleologem Ladislavem Laho-dou, proměřovala nádvoří i vnitřní prostory. Georadary odhalily, že kaple se přes všechny přestavby a opravy stále propadá do hlubin. Kdysi zde skutečně byla prasklina ve skále, ve-doucí až do podloží hradu. Zasypat se jí nepo-dařilo, protože materiál se sesedal a zdola byl vyplavován spodní vodou. Ladislav Lahoda má i teorii, proč se po okolí potloukaly bytos-ti, které děsily svým zjevem. Z hlubokých puk-lin mohou totiž vycházet různé jedovaté plyny, které na domorodcích mohly zanechat tr-valé následky. A hrozilo i další nebezpečí. Pod-zemní prameny jsou radioaktivní. Nelze vy-loučit, že před staletími mohla radioaktivní voda vzlínat skalními prasklinami až na po-vrch. Lidé, kteří ji pili, onemocněli a jejich děti byly tělesně postižené.

Brána do neznáma

V jedné ze slepých úzkých chodeb je zazděný kámen, který zřejmě původně ležel na pod-kladové skále, a stavitelé ho použili do zdiva. Zdobí ho keltská malba. Na první pohled při-pomíná abstraktní obraz. Ale když se na něj zadíváte, začne vás vtahovat do sebe a vy najednou přesně rozpoznáte dvě ohromné oči uvnitř spleti čar. Proč tu Keltové zanecha-li zrovna tento výjev? Zobrazuje démonické oči pekelných bytostí?

V keltské mytologii se často skály či stěny samy otevírají a zavírají a hrdinové tak mo-

Archanděl Michael nepřipustí, aby drak vylezl z podzemí.

hou vstoupit do neznámých světů a jiných časoprostorů. Nacházelo se jedno z těchto vyvolených míst právě na Housce? Naznaču-je to i samotné jméno, které podle badatele Jiřího Svobody pochází z galského slova Goska, které se dá přeložit jako brána?

Příliš mnoho tajemství

Hrad je zkrátka sám o sobě jedna velká zá-hada. Při rekonstrukčních pracích v přízemí tu byla objevena zasypaná, suterénní míst-nost s oknem ve skále pod hradem. Nejsou o ní žádné písemné zprávy. Není zakreslená ani na nejstarších plánech z roku 1722. Pře-kvapující je i to, že je zbudována mimo úro-veň jednotlivých podlaží. Původní vchod se nepodařilo nalézt. Není jasné, k čemu míst-nost sloužila a proč byla tak dokonale uta-jena. Hradní kaple s gotickou klenbou půso-bí i za bílého dne dost pochmurně. Šest asy-metricky rozmístěných, různě velkých oken vytváří zneklidňující osvětlení. Po obvodu se táhne pás výklenků. Co v nich původně stá-lo, není zřejmé. Byly to sochy světců, jak bý-valo ve středověku obvyklé? Vzhledem k vý-jevům namalovaným nad nimi a na ved-lejších stěnách to není příliš pravděpodob-né. Okolo 700 let staré dochované fresky to-tiž naznačují neobyčejné souvislosti. Mal-ba na zadní stěně jako by zobrazovala siam-ská dvojčata. Z postavy světice s výraznou svatozáří vyrůstá trup další bytosti. Nad její hlavou se aureola nevznáší. Ruce jsou nepři-rozené zkroucené dozadu a svírají v dlaních hůl či oštěp. Křesťanství nenabízí k této scé-ně žádnou inspiraci. Zato perské mýty hovo-

ří o první lidské dvojici jménem Mašja a Maš-nák, která vyrostla ze země nejprve v rostlin-né podobě. Než se stali samostatnými jedin-ci, „jeden s druhým byli spojeni v jedinou po-stavu“. Oba stejně jako Adam s Evou sice nej-dřív uctívali Boha – Stvořitele, v tomto pří-padě Ahura Mazdu, ale pak zhřešili a začali poslouchat Ahrimana, tedy Satana.

Bojovník s drakem

Kaple je zasvěcená archandělu Michaelo-vi, a to dokonce dvakrát. Podle bible se prá-vě archanděl Michael zmocnil draka, na ti-síc let jej spoutal, uvrhl do propasti, uza-mkl ji a zapečetil. Mágové pohanských náro-dů, a především druidi ovšem tušili, že tato odvěká bitva s ďáblem ještě neskončila. Ja-kýmsi záhadným způsobem odhalili kritické body v posvátné geometrii Země, místa, od-kud vyvěrá zlá síla, kterou je nutné spoutat. Místa, kde se v určitý čas otvírá brána pro-pasti a drak se dere vzhůru. Právě na nich vy-budovali celou síť podzemních svatyní a vy-konávali obřady potřebné k udržení draka na uzdě. Nachází se jedna z nich kdesi v pod-zemí Housky? Naznačují to i místní fresky? Archanděl Michael svým kopím obvykle při-bodává draka k zemi. Zde symbol ďábla visí v prostoru ocasem dolů, v poloze, jako by se spíš dral z propasti vzhůru. Je to zároveň vý-mluvné upozornění na to, že kaple stojí nad místem spojeným s ďáblem? Panovala oba-va, že i tudy by se pekelné síly mohly dostat zpět na svět? ■

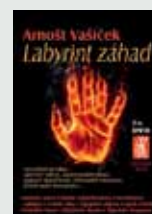
SOUTĚŽ O DVD LABYRINT ZÁHAD

Pekelné tajemství hradu Houska i další čes-ké tajnosti nabízí dvojDVD Labyrint záhad od Arnošta Vašíčka. Odpovězte na soutěžní otázku a jedno ze tří DVD může být vaše.

Co ve volném překladu znamená gal-ské slovo Goska, podle kterého mohl být hrad Houska také pojmenován?

- A brána
- B peklo
- C houska

Odpověď zadejte do pří-slušného formuláře na www.cdprovas.cz do 15. května 2019.

Více o záhadách najdete na www.mysteryfilm.cz.

Zobrazuje keltská malba oči démonických bytostí?

ČD Bike

Služby pro cyklisty

- » půjčovny kol ve všech krajích ČR (ve vybraných stanicích k dispozici i elektrokola a koloběžky)
- » přeprava a úschova vypůjčených kol zdarma*
- » možnost výletů cyklovlaky ČD
- » výhodná přeprava vlastních kol, a to i do zahraničí
- » v prodeji celodenní jízdenka pro přepravu kola po celé ČR za 99 Kč

* Platí na vybraných tratích
a v určených stanicích.

www.cd.cz/cdbike

České dráhy
Národní dopravec

ČD
PRŮVODCE

Vlakem na výlet
Nový cestovní portál Českých drah

Můžete potkat ve vlaku
Lucie Redlová

Zlín Film Festival
Objevuj a poznávej!

Tati, a kam dneska jedeme? Vlakem na výlet!

Nezáleží, zda se rozhodnete vyrazit do Mokropes nebo třeba do Hluboké nad Vltavou. Inspiraci vám vždy pomůže načerpat zbrusu nový cestovní portál Vlakem na výlet, který je už od dubna dostupný v nové mobilní aplikaci a na webových stránkách Českých drah. Kromě zážitků z poznávání naší země získáte navíc ČD Body, které můžete proměnit třeba za jízdenku na další výlet zdarma.

Slovo výlet má skoro magickou sílu. Skrývá se v něm dobrodružství, zážitky, radost, objevování, ale i čas na nejbližší, který jinak hledáme obtížně. Jenže když vyslovíte „výlet“, následuje logická otázka „kam?“ A co si budeme nalhávat, na tom to často skončí. Znáte to? Pak je tento článek právě pro vás.

České dráhy pro inspiraci všech zákazníků připravily nový cestovatelský portál Vlakem na výlet. Ten už nyní obsahuje více než 600 tipů na výlety po všech regionech České republiky, které jsou členěny do mnoha kategorií – pro rodiny s dětmi, pro mladé, pro turisty nebo třeba pro gurmány a jedlíky. Obsah Vlakem na výlet bude průběžně rozšiřován a doplňován o zajímavé akce, kam se dá

vždy dobře dojet vlaky Českých drah. Portál je už od dubna dostupný v nové interaktivní mobilní aplikaci (pro Android a iOS) nebo na webu www.cd.cz/vlakemnavylet.

Interaktivní průvodce výletníka

Nemusíte už na internetu zdlouhavě pátrat po inspiraci. Webová stránka i aplikace Vlakem na výlet usnadní vyhledání výletů podle jednoduchých zadaných podmínek, například podle regionu, cílové skupiny nebo termínu výletu. Stačí doslova jen pár kliků myši či tahů prstem po displeji. V jednotlivých tipech jsou obsažené praktické informace o destinaci včetně popisu cesty z nádraží (a zpět či na jiné nádraží), časové náročnosti výletu i vzdálenosti, kterou musíte urazit od startu k cíli.

Mobilní aplikace Vlakem na výlet je kromě základní nabídky výletů i interaktivním průvodcem výletníka, který ho prostřednictvím mapy a jednotlivých mezizastávek provází celým výletem. Cestovatelé už nemusí čerpat z dalších mobilních aplikací nebo tištěných map a přemýšlet, kudy se od nádraží vydat. Pokud chcete mít jistotu, že vás průvodce „neopustí“ na místech s horším pokrytím signálu mobilních operátorů, vybraný výlet si uložte do mobilní aplikace, například prostřednictvím ČD WiFi ve vlacích nebo v železničních stanicích. Po vystoupení z vlaku aplikace sama nabídne zahájení výletu. Jakmile výletník dorazí na některou mezizastávku, aplikace mu sdělí zajímavé informace o daném místě.

VÝHODY PORTÁLU VLAKEM NA VÝLET

Snadné vyhledání výletů podle jednoduchých zadaných podmínek.

Získávání ČD Bodů jako odměny za absolvování jednotlivých výletů.

Během výletu aplikace sděluje zajímavosti a doplňující informace.

Zábavu zajistí Interaktivní výlety pro dospělé nebo Hravé výlety pro děti.

ORIENTACE V MOBILNÍ APLIKACI

Jak vyhledat tip na výlet v mobilní aplikaci? Je to jednoduché. Stačí zadat „Vlakem na výlet“ do vyhledávače v Google Play či v App Store, aplikaci zdarma stáhnout, nainstalovat, přihlásit se pod stejným účtem, který využíváte v e-shopu ČD, a už jen čerpat inspiraci na výlet za kulturou, přírodou, památkami, festivaly a mnoha dalšími aktivitami.

Kategorie výletů

Hravé výlety pro děti, Interaktivní výlety pro dospělé

Vše, Rodina, Parta, Labužníci, Vlakofanda, Turisté, Cyklisté

Výběr podle krajů či podle mapy

Výběr podle data

LABUŽNICKÉ TIPY OD LUKÁŠE HEJLÍKA

Kategorie Labužníci nabízí pro inspiraci mnoho zajímavých gastronomických tipů z destinací po celém Česku. Ty na míru všech cestujících Českých drah připravil Lukáš Hejlík, autor Gastromapy a zbrusu nové knihy 365 tipů Lukáše Hejlíka. Jak sám rád říká, proč řídit auto a neužít si dosyta degustaci piva nebo vína, když je to k pivovaru či vinařství jen pár kroků od vlaku? Kategorie pro jedlíky a gurmány nabízí podle nároků každého cestovatele tipy na podniky v blízkosti nádraží (Hned za rohem) i do vzdálenějších míst (Kousek popojdi).

FOTO: ADRIANA TESÁŘOVÁ

Jak získat ČD Body? Hravě!

Velkým bonusem využití mobilní aplikace Vlakem na výlet je získávání ČD Bodů jako odměny za absolvování jednotlivých výletů. Princip jejich využití je stejný jako při sbírání ČD Bodů při nákupu jízdenky v e-shopu ČD nebo v mobilní aplikaci Můj vlak – proměnit je za zákaznické výhody. Jednou z možností může být třeba pořízení jízdenky zdarma na některý z dalších výletů nebo mnoho dalších benefitů, které si jednoduše vyberete na webu národního dopravce (na stránkách www.cd.cz/cdbody).

Samostatnou kategorií jsou Hravé výlety, které mají po cestě pro vás připravenou řadu zastávek se soutěžními otázkami, za něž získáte nejvíce ČD Bodů. Odměna je i za každou správně zodpovězenou otázku.

V podkategorii Hravé výlety pro děti provází rodiče a jejich ratolesti výletem mimozemšťan ToTo. Děti se díky zajímavému příběhu dozví i mnoho z historie navštíveného místa. Tento typ výletu je vždy doplněn pěknými obrázky a audiostopou. Interaktivní výlety pro dospělé zase nabízejí možnost během výletu řešit různé zábavné otázky související s daným místem.

Speciální obsah je vytvořen také v kategorii Vlakofanda, který v žádném jiném portálu v Česku nemá obdoby. Všichni železniční fanoušci si zde mohou vybrat z bohatého přehledu muzeí, železničních zajímavostí a tipů na romantické tratě či nostalgické jízdy.

Takže konec vymlouvání, nainstalujte aplikaci Vlakem na výlet a vyrazte. Výletování je přece magická záležitost! ■

VÍCE NA WWW.CD.CZ/VLAKEMNAVYLET

Snili jste někdy o tom, že půjdete na ryby s dobrodruhem Jakubem Vágnerem? Oslavte s ním dětský den na jezeru Katlov nedaleko Kutné Hory, které se 1. června opět stane dějištěm her, soutěží i muziky. Dorazit sem můžete i na mezinárodní juniorský šampionát v chytání kaprů.

Ráj na Katlově přivítá mladé rybáře

Jezero Katlov uprostřed hlubokých kutnohorských lesů je jako stvořené pro všechny milovníky rybaření. Proto již popáté první červnovou sobotu přivítá Dětský den s Jakubem Vágnerem. Od 9 do 18 hodin zde bude pro rodiče a jejich ratolesti připraven bohatý program, během kterého známý rybář také povypráví o výpravách do Amazonie, Konga, Mongolska i dalších míst po celém světě.

Zábava pro malé i velké

Malí i velcí rybáři se mohou těšit na malou průpravu v této zajímavé disciplíně. Pro děti je připravená rybářská školička, ve které se přiučí od nejlepších českých rybářů. Skotačit budou moci na skákacím hradu Českých drah a spouště dalších pohádkových atrakcí. Příznivci techniky si sami vyzkouší bagrování s malým bagrem nebo si na vlastní oči prohlédnou profi hasičské auto. Na soutěživé návštěvníky čekají zajímavé hry a také bohatá tombola. Pro milovníky zvířat jsou připraveny westernové ukázky s koněm či prá-

ce policejních psů. Nebudou chybět ani sokolníci nebo mini farma. Trochu vzrušení přinese laserová biatlonová střílnice. Zábavci si mohou také nechat něco hezkého namalovat na obličej a na památku se pak vyfotit ve fotokoutku.

Juniorský šampionát

Dětskému dni bude předcházet mezinárodní juniorský šampionát v chytání kaprů (European Carp Championship for Juniors). Krásná příroda, kulturní bohatství, mladí rybáři, známé osobnosti, 68 hodin napětí, splněná přání, přátelství a respekt celé Evropy. Takto lze ve stručnosti charakterizovat největší projekt věnovaný mladým nadějným rybářům. Na závodníky čeká hned na úvod výlet za památkami do Prahy. Za zahajovacím ceremoniálem se pak všichni přesunou do Chrámu svatě Barbory do Kutné Hory.

Od 29. května do 1. června pak 16 týmů z celé Evropy poměří své síly právě na jezeře Katlov. Každý tým se skládá ze dvou závodníků ve věku od 12 do 19 let. Třetím členem týmu je i kouč, který pomáhá závodníkům co nejlépe zvládnout celý závod. Ne však svým rybářským uměním, ale pouze dobrými radami. Právě tito mladí lidé budou jednou určovat směr, kterým se rybářský sport a vztah k přírodě budou ubírat. Pojďme je podpořit při cestě za jejich splněným snem.

Velké finále s No Name

Na samotný závěr dětského dne bude slavnostně vyhlášen vítěz Evropského šampionátu v lovu kaprů pro juniory a korunkou celého dne bude koncert kapely No Name. Vstup pro celou rodinu, parkovné, atrakce i další aktivity jsou zcela zdarma. Chcete na Katlově strávit celý víkend? Pokud máte stan, karimatku a spacák, tak samozřejmě můžete. Bude zde připravené místo, kde si budete moci stan postavit. Přijďte už v pátek a zůstaňte zde až do neděle. Kromě přírodních krás můžete navštívit také mnoho historických památek po okolí, třeba v Kutné Hoře. ■

VÍCE NA WWW.KATLOV.COM

Zlín Film Festival vyzývá: Objevuj a poznávej!

Přelom května a června ve Zlíně je každoročně filmovým svátkem pro malé i velké milovníky filmu a kultury. Je to totiž doba, kdy centrum města žije Mezinárodním filmovým festivalem pro děti a mládež, největší akcí pořádanou ve Zlínském kraji. Letos se tak stane od 24. května do 1. června 2019, tentokrát v duchu objevování a poznávání.

Hlavní téma „Objevuj a poznávej“ má úzkou vazbu k letošním 100. narozeninám slavného cestovatele, dobrodruha a spisovatele Miroslava Zikmunda. Cestovatelská témata se tak budou prolínat jak filmovým, tak doprovodným programem. Diváci se mohou mimo jiné těšit na filmové poznávání a objevování ve třech hlavních tématech: příroda, lidé a země. V rámci této sekce se bude promítat více než 40 filmů a dokumentů.

S dobrodruhy po světě

Mezi hosty festivalu, který pořádá FILMFEST, nebudou chybět ani další významní cestovatelé, popularizátoři cestování a dobrodruhové. Pozvání do Zlína přijali například režisér a cestovatel Petr Horák, český filmový producent, režisér, spisovatel a „filmař žraloků“ Steve Lichtag, etnolog a cestovatel Mnislav Zelený Atapana, dobrodruh se žlutým trabantem Dan Příběh nebo profesionální cestovatelka a novinářka Lucie Radová, která mimo jiné procestovala Jižní Ameriku v tuktuku. Sérii cestovatelských přednášek doplní i umělkyně, spisovatelka a cestovatelka Dorota Nvotová nebo fotografové Václav Šilha a Jan Rybář.

Promítání ve Zlíně i po celém Česku

Filmové projekce se konají jak na standardních místech ve Zlíně, jako jsou kinosály v Golden Apple Cinema a prostory Malé scény, tak nově i ve Vzdělávacím komplexu Univerzity Tomáše Bati (U18), dále také přímo pod širým nebem nebo ve vlaku na nádražích v různých městech po celé České republice. Dlouholetým partnerem speciálního Kinematovlaku jsou totiž České dráhy, které pomáhají rozvážet festivalovou atmosféru do dalších míst. Cestování po kolejích až do Zlína si užijí i děti z dětských domovů

díky Vlaku plnému úsměvů, který bývá vždy zabraný do posledního sedadla.

Dny plné kultury a sportu

Doprovodný program festivalu nabídne i zajímavou Film Industry sekci s odbornými přednáškami a workshopy, řadu divadelních představení, koncertů, výstav, interaktivních a benefičních programů a také sportovních a společenských akcí. Hudební zážitky zprostředkují kapely Mirai, Mandrage, Iné Kafe, benefiční koncert Michala Davida pro Kapku naděje nebo třeba Industry party v kulisách továrního areálu. Tradiční součástí Zlín Film Festivalu je i dražba uměleckých filmových klapků, která proběhne 26. května v Kongresovém centru. Již počtvrté zakončí filmovou přehlídku Festivalový půlmaraton MONET+ Zlín, který odstartuje v sobotu 1. června v 16:00 hodin. Předcházet mu bude ve 14:00 oblíbený Festivalový ING rodinný běh na 1 400 metrů. Letos již 59. ročník Zlín Film Festivalu oficiálně završí projekce a doprovodný program v Mikulově, kde se od 7. do 11. června budou konat Mikulovské ozvěny Zlín Film Festivalu. ■

VÍCE NA WWW.ZLINFEST.CZ

MŮŽETE POTKAT VE VLAKU

Můj život hodně ovlivnili kamarádi

Potomci známých muzikantů to mají většinou složitější než ti, kteří jdou se svou kůží na trh v první generaci. Ať chceme nebo ne, často je s rodiči srovnáváme. Lucie Redlová není výjimkou, svým způsobem je na tom však ještě hůř. Svou cestou jde už od útlého dětství, aniž by jí táta Vlastimil s muzikantskou kariérou nějak zásadně pomáhal. Přesto na své kořeny nezapomněla.

TEXT A FOTO: VÁCLAV RUBEŠ

Většinou se o vás mluví jako o folkové zpěvačce. Vadí vám to?

Dříve jsem chtěla být vnímána více jako big-bítová zpěvačka, protože jsem měla dojem, že spojení „český folk“ má skoro pejorativní nádech. Většina lidí si pravděpodobně vybavila maskáče, čutory, liščí ohony, zkrátka trampskou muziku. To se ale s novou generací písničkářů změnilo a myslím si, že dnes jde ve folku hlavně o obsah sdělení. Takže mi to už nevadí a uznávám, že ke sdělení jakési intimity je označení folk asi nejvýstižnější.

Kdo nejvíc formoval váš hudební vkus?

Vzhledem k mému příjmení si dost lidí myslí, že mě k muzice přivedl tatínek, ale ten v mém dětství moc nefiguroval. Naši se rozvedli, když mi nebyly ani 2 roky. První hudební nástroj jsem dostala od babičky, byl to malý dětský klavírek, který jsem nedávno objevila ve sklepě. Hodně mě ovlivnila také maminka. Přestože nikdy nemuzicírovala, měla doma spoustu desek a kazet, které jsem poslouchala.

Které to byly?

Především domácí písničkáři, Nohavica, Dobeš, Redl, ale taky třeba Beatles, Queeni, Pink Floyd, David Bowie...

Obdivovala jste i tátovu tvorbu?

Samozřejmě jsem poslouchala jeho písničky, protože to bylo aspoň spojení s ním. Líbily se mi a neměla jsem potřebu je odmítat nebo se vůči tátově tvorbě nějak vymezovat, jak to možná mají teenageři, kteří se svými rodiči sdílí jeden byt (smích).

Vášimi nástroji jsou kytara a mandolína. Hrajete na ně odmalička?

Úplně odmalička ne, do hudby jsem chodila na akordeon, který byl nejbližší vysněnému klavíru. Předtím jsem ještě rok hrála na housle, u těch mě viděla moje folklorní babička. Ty mě ale nebavily, necvičila jsem, takže na konci ročníku jsem neudělala postupové zkoušky. U toho akordeonu jsem vydržela celou základní školu, a pak jsem se zbláznila do kytary.

Vypadá to, že hudba vás naplňovala od dětství, ale vystudovala jste ekonomii. To zrovna není obor kumštýřů...

Upřímně řečeno jsem si docela oddychla, když jsem v té hudebce skončila. Zažrala jsem se do kytary, na kterou jsem hrála, kdy jsem chtěla a co jsem chtěla – těch etud z „lidušky“ už bylo dost. Jsem ale ráda, že mám tu průpravu, že umím noty a domluví se s ostatními muzikanty. Jinak jsem celkem racionálně založená, docela mi šla matematika, chodila jsem na obchodní akademii, a když jsem zvažovala, jakou vysokou si vyberu, hodně mě ovlivnili kamarádi. Většina z nich šla studovat do Prahy a mezi nimi i má kamarádka, která je dnes mou dvorní textařkou. Rozhodla jsem se proto, že zkusím ekonomii na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy, kde ona studovala mezinárodní vztahy. Vyšlo to.

Vedle toho, že vás živí hudba a jste zároveň bookerkou, se živíte jako korektorka. Jak se zpěvačka dostane k tomu, že čte knižní texty a opravuje v nich chyby?

Úplnou „náhodou“. Před časem se ke mně dostala knížka, ve které bylo dost chyb. U vy-

davatele tehdy pracoval můj kamarád, kterému jsem trošku s nadsázkou řekla, že bych ten text opravila určitě líp. On to řekl šéfovi a ten se na mne obrátil s nabídkou, jestli bych to tedy nechtěla zkusit. Od té doby pro toto brněnské nakladatelství příležitostně pracuji jako korektorka.

V této souvislosti je zajímavé, že texty svých písniček nepíšete...

Nepovažuji se za textařku, přenechávám to lidem, o kterých vím, že text napíšu tak, aby mi šel z duše. Proto je mou dvorní textařkou Radka Rubilina, se kterou se známe dlouhé roky, a většina jejich textů mě vystihuje. Samozřejmě že s některými náměty se těžko ztotožním, respektive by mi nešly z pusy. Radka má například rodinu a jednu dobu hodně psala o mateřství, plínkách a výchově. Kdybych to zpívala já, svobodná a bezdětná, nikdo by mi to nevěřil.

LUCIE REDLOVÁ (39)

Začínala v roce 2001 ve folklor-beatové kapele Docuku, se kterou vydala dvě alba (Meziříčí – 2004, Domrtě! – 2009). V roce 2009 natočila sólové album První, poslední. Na sklonku roku 2009 vznikla kapela Garde, která Lucii doprovází. S ní natočila v roce 2012 druhé album Křížovatka. O rok později spojila své síly s dalšími výraznými muzikantkami Beatou Bocek a Jitkou Šuranskou v projektu MDŽ – Muzikantky, Dámy, Ženy a čas od času s nimi sdílí pódium při společných koncertech. Zatím poslední album EP Otázky vyšlo v roce 2018. Lucie je aktivní hudební agentka, podporuje několik hudebních uskupení a projektů. Ve volném čase se věnuje sportu, zejména běhu. Také moc ráda čte a je příležitostnou korektorkou.

Nechcete rodinu?

Samozřejmě bych si ji přála. Ale už jsem si ověřila, že naplnění jakýchkoli přání neprospívá urputnost. Když jsem urputně hledala partnera, nepřišel. Tak jsem to hodila za hlavu a najednou se v mém životě objevil. Neříkám, že nemám přání a tužby, ale zažila jsem chvíle, kdy jsem byla tím chtěním až paralyzovaná. A v takovém stavu prostě nic z toho, co chcete, přijít nemůže.

Když loni vyšlo vaše zatím poslední EP album Otázky, řekla jste, že vám pomohlo vyřešit osobní krizi. Byl to nějaký syndrom vyhoření?

Spíš jsem měla krizi z toho, že nemám krizi středního věku. Jinými slovy, že neřeším problémy adekvátní mému věku, jako jsou právě děti, manželství, rozvody – moji vrsťáckí se už i rozvádějí (smích). Toto album

se do značné míry obrací k rodičům a jakýmsi dětským traumátům, a poté, co vyšlo, se mi opravdu ulevilo. Řekla jsem si, že se nebudu trápit tím, co není, a budu si víc užívat toho, co je. Budu vděčná za zdraví, přátele a další věci, které vnímáme jako obyčejné a samozřejmé.

Vystupujete s kapelou i sama, hodně cestujete. Jezdíte vlakem?

Ve vlaku jsem strávila tisíce hodin. Už na školu do Prahy jsem dojížděla každý víkend tam i zpět a z dnešního pohledu je pro mne naprosto nepředstavitelné, že tenkrát trvala jedna cesta rychlíkem Bečva minimálně 5 hodin! Pak, když se stavel koridor, jsme mívali klidně i hodinové zpoždění. Dneska si užívám cestu, která trvá 3 hodiny a 20 minut a často přemýšlím, jak jsem to tehdy mohla každý týden vydržet.

To musíte mít z vlaku spoustu zážitků...

To ano. Třeba naposledy mě dostal jeden mladík. V ten den se na dráze moc nedařilo, vracela jsem se z koncertu v Havlíčkově Brodě do Valmezu a v Brně mi ujel přípoj. Podobně na tom byl i můj spolucestující, se kterým jsem sdílela kupé, takže jsme to spolu samozřejmě řešili, protože oběma se nám nuceně změnil plán. Já jsem se chtěla uklidnit u knížky, kterou jsem měla rozečtenou. A on? Vytáhl vyšívání! Normálně vyšíval ubrus (smích). V tu chvíli jsem přestala být našťvaná (stejně nebylo na koho) a tu situaci si vyloženě užívala, protože mi došlo, že kdyby mi ten vlak neujel, tohle bych nezažila. Další hezká lekcce toho, že je potřeba brát věci tak, jak jsou. ■

Skauti oslaví 30 let svobody

Plánujete vyrazit na výlet na některý z českých zámků? Třeba v květnu, až bude teplo a ve vzduchu začnete cítit léto? I na Konopišti bude krásně. V tomto případě se ale připravte, pravděpodobně tam potkáte skauty. Hodně skautů!

Právě v okolí zámku Konopiště totiž proběhne od 22. do 26. května desátý ročník největšího celostátního skautského setkání Obrok. Tato pětidenní akce, která se koná každé dva roky, je plná zábavy, nezapomenutelných zážitků a vzdělávání zároveň. Dává všem skautům možnost vzájemně se inspirovat, setkat se se starými přáteli a seznámit se s novými. Je především odměnou pro mladé i dospělé skautské vedoucí, kteří celoročně dobrovolně pracují ve svých oddílech na výchovné činnosti s dětmi.

Vzpomínky na historii

Letošní rok bude také velkou příležitostí k oslavám. Uplyne totiž už třicet let od sametové revoluce a obnovení svobodného skautingu. Všichni účastníci si budou moci připomenout, jakou cestou si musela skautská organizace projít během své více než stoleté historie. Z Obroku si také odnesou spoustu zážitků ze zajímavých přednášek a workshopů a setkání s významnými osobnostmi z různých oborů.

Všech 2019 lidí, kteří se na Konopišti potkají, se bude prostřednictvím různých aktivit nejen bavit a vzdělávat, ale také společně sdílet radost z ideálů, k nimž se skau-

ti snaží každý den přiblížit. Heslo mladých skautů „Sloužím!“ naplní v rámci jednoho dne, jenž stráví službou po okolí. Vydají se pomáhat lidem a institucím (nejen) do města Benešov.

Vlakem po „skautsku“

Ročně na svých výpravách naježdí skautské oddíly vlakem tisíce kilometrů. Jde o jejich druhý nejpoužívanější způsob dopravy, první místo tradičně patří vlastním nohám. Většina skautů i na letošní Obrok proto dorazí po železnici. Nejdlejší cesta na Konopiště čeká skauty ze Znojma,

kteří je dlouhá 432 kilometrů. Nejrychleji bude na místě (přirozeně) sedm skautů z Benešova.

A čím si třeba, kromě oblíbeného hraní na kytaru, zpívání a povídání, krátí čas? Existuje plno her, ke kterým není třeba nic víc než jen chuť přemýšlet, mít dobrou představivost a dobře se dívat. Tím můžete využít možnosti, které nabízí samotná cesta vlakem. Doporučujeme pár hravých tipů: Kdo dokáže najít ve vlaku předmět ke každému písmenu abecedy? A pamatujete si všechny stanice, kterými jste projížděli? Jakoukoliv podobnou hříčku do vlaku si můžete zkusit vymyslet i vy! Fantazii se meze nekladou.

Až tedy na konci května pojedete vlakem zaskládaným batohy, ničemu se nedivte a buďte, prosíme, shovívaví. Skauti si hrají v každém věku a tato hra nejspíš ponese název „Jak dostat 2 000 skautů do Benešova?“ Ve vlaku můžete potkat skauty i jindy než v posledním květnovém týdnu. Ať už si spolu povídají nebo zpívají v doprovodu kytary, neváhejte! Máte-li chuť, nikdy není lepší čas se k nim přidat než právě teď.

**Šťastnou cestu na Konopiště přeje
přípravný tým Obroku 2019**

Čas na oddech? Odměňte se s ČDBody

Nakupujete jízdenky v e-shopu ČD či v mobilní aplikaci Můj vlak? Využijte nasbírané ČD Body k získání odměny podle vašich představ. Národní dopravce doplňuje stále nové benefity. Novinkou je například zvýhodněná cena předplatného časopisů od vydavatelství Business Media či 50% sleva na vstupné do Muzea hlavního města Prahy.

Muzeum hlavního města Prahy

Nabídka 20% slevy na vstupné do vybraných objektů Muzea hlavního města Prahy se nově pro zákazníky národního dopravce zvýšila na 50%. Slevový voucher, který získáte za 20 ČD Bodů, lze proměnit na vstupné pro dospělého do novorenesanční Hlavní budovy muzea v ulici Na Poříčí 1554/ 52, která je zapsaná v seznamu kulturních památek České republiky. Dále také do barokního zámeckého areálu Ctěnice nebo domu U Zlatého prstenu v ulici Týnská 630/6, kde můžete navštívit třeba stálou expozici s názvem Praha Karla IV. – velkolepé staveniště Evropy. Na uvedený voucher nelze čerpat další slevy a lze jej uplatnit pouze jednou. Více informací o expozicích a muzejních výstavách najdete na www.muzeumprahy.cz.

Vydavatelství Business Media

Nově mohou všichni zákazníci věrnostního programu proměnit nasbírané ČD Body také za 40% slevu na předplatné časopisů Můj dům, Rodinný dům, Bydlení, Moderní byt, Svět kuchyní, Svět koupelen, Automobil a Trucker. Slevový voucher získáte za 50 ČD Bodů nasbíraných v e-shopu ČD, mobilním webu a aplikaci Můj vlak. Kromě slevy na předplatné vybraného periodika získáte navíc bonus v podobě ročního přístupu k jeho elektronické verzi včetně archivních čísel. Vydavatelství nabízí odborné i populární tituly v odvětvích stavebnictví, bydlení a architektury, motorismu a průmyslu. Pro získání odměny je třeba zadat kód vouchera (s platností 3 měsíce) na www.bmczech.cz/CDBody.

VÍCE NA WWW.CD.CZ/CDBODY

INZERCE

BAV SE. FOŤ. SDÍLEJ.

OLYMPUS

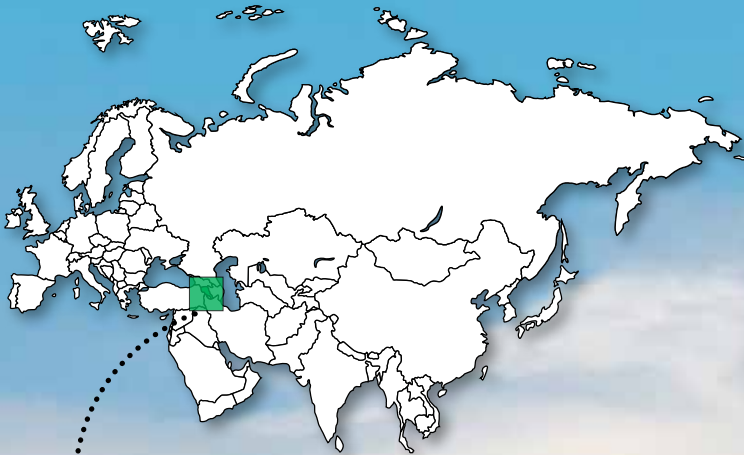
PEN E-PL9

- + 14–42 mm EZ + 30 mm f/3,5 Macro
- + brašna Lowepro Scout 100
- + náhradní baterie Jupio
- + fotokurz v hodnotě 690 Kč
- + 300 Kč na fotoslužby

dárky
v hodnotě
11 160 Kč

16 990 Kč

ČES
TOPIS

TEXT: MARTIN BIDMON
FOTO: SHUTTERSTOCK, JIŘÍ VYSLOUŽIL, IVA BIDMONOVÁ, PAVEL HOUSER

ARMÉNIE

POD BÁJNÝ ARARAT do ráje pohostinnosti a mystiky

K prvotní myšlence na cestu do Arménie mě vlastně dovedla neznalost při poslechu chytlavé melodie, která vyvolala otázku, co je to za skladbu a kdo ji složil. Byl to šavlový tanec od Arama Chačaturjana. Od zalíbení v hudbě slavného baletu byla cesta do Arménie samozřejmě ještě daleká, ale první jiskra myšlenky, že tuto zemi chci spatřit, byla právě zažehnuta. Než se rozpoutal pořádný cestovatelský plamen, sice trvalo ještě řádku let, ale nakonec je to tady. Naše cestovatelské kvarteto míří k bájnému Araratu.

Většinou cestujeme jako klasičtí batůžkáři – s pohorkami a krosnou na zádech. Kde to jde, přesouváme se vlakem. Jenže! Cestovat vlakem z Čech až do Arménie? To by vydalo na druhou dovolenou. Přímé letecké spojení Prahy s Arménií také zatím není. Nejprve tedy letíme do Gruzie a v pohodlí pravidelného nočního vlaku pokračujeme z Tbilisi až do Jerevanu, hlavního města Arménie. Plánujete-li tuto zemi také navštívit, pohodlnější a levnější variantu nehledejte, žádná jiná neexistuje. Ráno nás vzbudí usměvavý celník s oranžovo-modro-červenou vlajkou příštitou na rukávu košile. Vytouženého cíle je dosaženo.

Ararat, či Aragac?

Před Jerevanem stačí letmý výhled z vlaku a gigantický fenomén této země máte jako na dlani. Konečně se můžeme na vlastní oči přesvědčit, proč se zrovna na Ararat uchýlil Noe v biblicko-apokalyptických dobách, když bylo na zemi více „mokro“, než je zdravé. Většina z nás by udělala totéž! Nebo by se alespoň pokusila, vystoupit na Ararat si totiž troufají jen ti nejlepší. K této ikoně s výškou přes 5 000 metrů nad mořem se váže navíc jedna zajímavost. Většina Arménů vám na otázku, jaká je nejvyšší hora jejich země, odpoví jednoznačně: Ararat! Ale Arméni mluví o Lenině. V roce 1921 propadl Ararat takzvanou Karskou smlouvou Turecku a patří mu dodnes. Přesto v srdci každého Arména je Ararat stále jejich a debatu s Armény na téma „Ararat v Turecku“ silně nedoporučuji. Přestože se tato bájná hora nešťastnou shodou historických událostí z Arménie odstěhovala, je v této zemi naprosto všudypřítomná a po Araratu se tu jmenuje opravdu kdeco. Parky a ulicemi počínaje, pívem, cigaretami i potřebami té nejosobnější hygieny konče. Oficiálně je tedy nejvyšší horou Arménie Aragac, stratovulkán, který se tyčí severozápadně od Jerevanu a kam budou mířit po prohlídce metropole naše první kroky.

Vystupujeme na obrovském nádraží sovětského stříhu a před honosnou nádražní budovou měníme tvrdou západní měnu za měkkou místní měnu dram. Už cestou metrem narážíme na další zajímavost, Arménům vlastní. Jestli si nějaký národ může dát do svého znaku nápis pohostinnost, tak je to právě Arménie. Já osobně mám za svůj dosavadní život procestováno na více než 30 zemí světa, ale s tak vřelým a přátelským přístupem místních obyvatel jsem se zatím nikde nesešel. Uvedu jen jeden příklad, jehož scénář se během našeho pobytu

tu podobalo několik dalších zážitků. Než abychom čekali, že se sami zorientujeme v ruchu města, jednoduše jsme se „rukama nohama“ dotázali na cestu staršího pána v metru. Nejen že si nechal ujet vlak, kterým chtěl původně jet, všemožně nám anglicky a ruský vypomáhal, ale dokonce nás pak s obdivuhodným entuziasmem pozval k sobě domů na oběd.

Arménie je malá země s bohužel řídkou, dá se říct až symbolickou, železniční sítí. Zmínka o železnici je v Arménii na místě, jen pokud jde o sever země. Páteří veřejné dopravy jsou tu proto hlavně autobusy. Mezi velkými městy jezdí už poměrně slušné, klimatizované vozy a ostatní dopravu zajišťují malé dodávky zvané maršrutky, které mají jízdní řád a veškeré podmínky tak trochu v „punkovém“ rytmu. Zastavují a jezdí si, jak je zrovna potřeba, což může být k užitku, ale většinou je to pro cizince spíše nepraktické. Celková úroveň silnic klesá úměrně s hustotou obyvatelstva, ale celkově ji lze označit za obstojnou. Stav veřejné dopravy v Arménii v nás nakonec zažehne myšlenku si po rychloprohlídce Jerevanu půjčit auto. Tento věru revoluční krok v dějinách našich výprav se nakonec i velmi osvědčí.

Dobytí vulkánu

Po zapůjčení auta míříme rovnou k Aragacu. Nejvyšší arménská hora sice měří o 1 000 metrů méně než Ararat a není rozhodně tak fotogenická a působivá, ale o zajímavosti tu také není nouze. Jde totiž o starou vyhaslou sopku, jejíž zvětřalá a rozeklaná kaldera má čtyři vyvýšené vrcholky. S jejich pojmenováním si Arméni moc velkou hlavu nedělali, postačil k tomu sever, jih, západ a východ. Nejvyšším vrcholem je ten severní, který měří 4 095 metrů. Přespíme na úpatí a ve 3:00 ráno vyrážíme k velkému útoku na vrchol. Zelené mokré louky vystřídají postupně nestabilní suťoviště a rozbředlá sněhová pole. Každý krok je čím dál náročnější, ve výšce nad třemi tisíci metry se už těžko dýchá

V ROCE 1921 PROPADL ARARAT TURECKU A PATŘÍ MU DODNES. PŘESTO JE V SRDCI KAŽDÉHO ARMÉNA ARARAT STÁLE ARMÉNSKÝ.

a navíc na kluzkém sněhu vždy sklouzáváme zpět dolů. Dva z nás kolem 11:00 dobývají vrchol, zbytek kvůli přehřátí organismu a dehydrataci těsně pod vrcholem velí na ústup.

Při zdolání Aragacu jsme si všichni sáhli na dno svých sil. Hledáme tedy rychle místo na bivak a podaří se nám nakonec najít jedno doslova kouzelné. Ve stínu jakéhosi záhadně vypadajícího neolitického městečka stavíme stany. Opodál si skupina tří Arménů peče maso, a i když ho mají pomálu, zvou nás ke společné večeři. Při družném rozhovo-

voru se mimoděk dozvídáme, že ono skalní městečko je místem posledního spočinutí biblického námořníka Noema. Podle biblických pověstí jsou Arméni potomky jednoho z vnuků Noemových. Únava se pomalu vytrácí, máme spíše intenzivní pocit, že toto krásné mystické místo bude druhý den těžké opustit.

Dominanty v krajině

Nazítí však máme ambiciózní plán. Podniknout výlet po stopách arménských klášterů a chrámů do starobylého města Vagharšapat (též zvaného Ečmiadzin) i jeho okolí. Arménie byla první zemí světa, která přijala křesťanství jako své státní náboženství,

a město Vagharšapat bylo jako jeho centrum ustanoveno už cca 500 let před vznikem jeho evropského římského ekvivalentu. Toto centrum prastaré arménské apoštolské církve není příliš vzdálené od našeho místa přenocování. Město samo o sobě sice nepatří mezi nejmalebnější na světě, ale může se pochlubit obrovským komplexem plným chrámů, parků a rozlehlých prostranství. Tento řekněme „arménský Vatikán“, to už je jiná káva! Ústřední katedrála sv. Matky Boží pochází z roku 618, což z ní činí jednu z nejstarších dochovaných křesťanských staveb na světě. Tři další chrámy a nedaleká zřícenina katedrály ve Zvartnocu jsou dokonce zapsané na seznamu

UNESCO. Po této exkurzi dávnou minulostí nám vyhládne. Máme štěstí, v jedné z uliček narazíme dokonce na zdejší specialitu. Malý bar, jehož sortiment nabízí pouhé dvě položky – pivo a červené vařené ráčky. To vše za cca 30 Kč.

ARMÉNI VE SVĚTĚ

Hayastane, staroarménsky země Hayů, to je pravý název Arménie. Hayů žije v Arménii necelé tři miliony. Že je to málo? Více jich totiž potkáte ve světě. Arménie je jednou z mála zemí, jejíž diaspora, čili obyvatelé arménské národnosti žijící mimo území rodné země, převyšuje počet starousedlíků, a to poměrně výrazně. Dva ze tří Arménů mají svůj domov mimo území Arménie. Mezi nejznámější zástupce arménské diaspory patří například zpěvačka Cher, nedávno zesnulý francouzský herec a šansoniér Charles Aznavour nebo zpěvák rockové kapely System of a Down Serj Tankijan. Nejpočetnější diaspora žije v Rusku, Íránu, Francii a Spojených státech. Zajímavostí je však také tisícíhlavá prastará komunita v izraelském Jeruzalémě.

Posilněni míříme k dnešní dvojce, klášteru Kchor Virap. V kontextu dalších arménských klášterů bych řekl až podprůměrnému, a přesto jednoznačně nejfotografovanějšímu. Jedinečnost arménských sakrálních staveb totiž nespočívá jen v samotné architektuře, ale i v tom, kde jsou situovány. Arméni jsou jedničky ve správném umístění těchto dominant v krajině. Konkrétně Kchor Virap, jehož původní kaple je z roku 642, stojí krásně zasazený do siluety Araratu. Na dramatickosti mu přidává i fakt, že stojí cca 400 metrů od hranice s Tureckem. Strážní věže, několikařadé ploty z ostnatého drátu a ozbrojení vojáci jasně deklarují, jak problematický mají tyto dvě země vztah. Ten sice v současnosti nečeří žádný vážnější problém, ale minulost se nedá vymazat, a proto vzájemná zdrženlivost a neochota pravděpodobně vydrží Arménům i Turkům ještě několik staletí.

Vypůjčený americko-ruský hybrid Chevrolet Niva nás veze k třetímu cíli – 100 km vzdálenému klášteru Noravank. Prakticky celou cestu máme po pravici hranici, nejprve s Tureckem, pak s Íránem a nakonec s „ázerbájdžánskou“ oblastí Nachičevan. Slunce už s ubývajícím dnem rudne únavou a my odbo-

čujeme do sevřeného kaňonu cihlově rudých skal. Na jeho konci totiž stojí perla všech arménských klášterů – Noravank. Jsme tu téměř sami, beze slov se všichni čtyři rozejdeme nasávat genius loci tohoto místa. Zapadající slunce vytváří neuvěřitelné odrazy, lomy světla a hru stínů. Až si jako fotoamatér v jednu chvíli připadám, že vítězství v letošní soutěži World Press Photo mám v kapse. Po setmění se s místem loučíme a pokračujeme strávit dojmy do kempu v údolí pod Noravankem u řeky Gnishik.

Země, která neexistuje

Druhý den ráno míříme do Náhorního Karabachu. Nemohu si odpustit malou historickou retrospektivu. Je začátek 90. let v Evropě, na Balkáně to začíná vřít a ani území bývalého SSSR rozhodně není oázou klidu. V ázerbájdžánské enklávě Ná-

CESTU LEMUJÍ POMNÍKY S TANKY A OBRNĚNÝMI VOZIDLY NA POČEST SLAVNÉHO VÍTĚZSTVÍ NAD SOUSEDY.

horní Karabach je asi 97 % populace arménského původu, a ta se dožaduje připojení k Arménii. Baku, hlavní město Ázerbájdžánu a sídlo místní vlády, je samozřejmě proti. Oboustranné pŕtky mezi oběma národy vyvrcholily ozbrojeným střetem za pomoci kalašnikovů a tanků. Na první pohled slabší arménská armáda slaví nečekaný úspěch, a dochází proto ke znovuotevření diplomatických diskuzí, které vyvrcholily vyhlášením samostatnosti Náhorně-karabašské republiky v roce 1994. Tu však ostatní země neuznávají a spory o území se vedou v podstatě

Noravank

dodnes. Jinak je to fungující stát jako každý jiný, má svou vládu, parlament, hymnu, vlajku... Jen s malým zádrhelem, pokud chce Karabašec cestovat, se svým pasem se bez víz dostane pouze do Arménie. Stejně tak cizinci se na toto „posvátné“ území nedostanou bez povolení.

Cesta do této kuriózní republiky, která pro nikoho cizího vlastně neexistuje, vede jednotvárnou až nudnou krajinou Zangezurských hor. Jednotlivý ráz krajiny narušuje jen Spandariánská přehrada. Cestou se ještě zastavíme u kláštera Tatev, kterému se přezdívá „létaající klášter“. Nachází se totiž na vysutém skalním ostrohu a na dramatickosti mu přidává i jeho poloha v obrovském kaňonu. Překvapuje nás velice slušná kvalita zdejších silnic. Život na tomto území, který je pod neustálou hrozbou válečného konfliktu, se totiž arménská vláda prý snaží jeho obyvatelům co nejvíce zpříjemnit, což se mimo jiné promítá i do úrovně komunikací. Při sjezdu do údolního městečka Zambukh nás vítá stožár s vlajkou upozorňující na blížící se hranice. Zde nás čeká krátký pohovor a lísteček s adresou karabašského ministerstva zahraničí, kde si prý máme zítřka vyřídit víza. Přenocujeme v malém hotelku v městečku Šuša. Alespoň si konečně po čtyřech dnech užijeme pohodlí měkkých postelí.

Úřednice na ministerstvu se druhý den vypyřádává na detaily naší cesty. Když zjistí, že je jedním z cílů také oblast Zuar, s úsměvem nás upozorňuje, že to už budeme na území Ázerbájdžánu a že tu bez patřičných povolení budeme považováni za špiony. Pak už jen přesně mířeným úderem doplní razítka do našich pasů, zaplatíme symbolický poplatek a víza do „neexistující země“ jsou naše. Ať už pro ostatní tato republika je či není reálná, my si ji dnes můžeme prohlédnout na vlastní oči. Je-

Vypůjčený americko-ruský hybrid Chevrolet Niva

CO NÁS OHROMILO

My Češi jsme na krásu našich žen právem hrdí. Co nás však v Arménii do slova odzbrojilo, byly právě ženy. Krása je samozřejmě subjektivní pojem, ale v naší cestovatelské „partě“ jsme se shodli jednoznačně. To, co v Arménii, jsme zatím nikde jinde ve světě neviděli. S úžasem smekáme nad jedinečností Armének!

dinečnost této zemičky doplňuje také fakt, že slavím narozeniny, což mě přivádí k dalšímu arménskému fenoménu – koňaku, nebo brandy, chcete-li. Koňak je, alespoň pro střední a starší generace, asi jediným notoricky známým produktem spjatým s Arménií. Také slavný Noe byl podle dochovaných písemností označován za prvního vinaře, což není nic překvapivého, archeologické nálezy z podkavkazské oblasti skutečně potvrzují vinařskou tradici Arménů.

Horká koupel v Zuaru

Opouštíme výkladní skříň Náhorního Karabachu, „hlavní město“ Stěpanakert, a odjíždíme po horských cestách do Zuaru. Na tunelech se tu velice šetří, takže si dosyta užijeme (s výjimkou řidiče) výhledy ze stovek serpentin. Nahoru, dolů, pořád dokola. Cestu lemují pomníky s tanky a obrněnými vozidly na počest slavného vítězství nad sousedními „barbary“. Pro dnešek jsme v cíli.

Ke kaňonu Zuar se váže jedna přírodní zajímavost, proslavily ho sírné prameny – mořety. Nedaleko ledové říčky jsou dvě větší a několik menších sírných jezírek, v nichž se dá koupat. Tedy pokud máte rádi horkou vodu! V těchto malých bublajících „nadržkách“ totiž může teplota vody dosáhnout i 50 °C.

Věřte nebo ne, déle než minutu se v tomto kotlíku nedá vydržet. Koupel si ale nenechte ujít, uvnitř jezírka budete mít pocit, jako by těsně pod vámi projížděl vlak. To je způsobeno tlakem vody, která se z pekelných hlubin snaží dostat nahoru a buší do dna jezírka.

V místech proudění ven ji pak stačí na chvíli přidusit a propustit ji do oblak v podobě pětimetrových gejzírů.

Na tábořišti okolo jezírek je postaveno několik přístřešků. Jdeme se poptat, zda a za kolik bychom tu mohli přespat. Chlapec dlouho neví, kolik si má říct, a když mu oznámíme, že nebudeme spát pod stanem, ale pod širákem, je vykojen úplně. To se tu asi nenosí! Nakonec si řekne jen o symbolických 2 000 dramů. Není ideálnějšího místa na oslavu narozenin a řádnou degustaci arménského koňaku.

Vzhůru k arménskému moři

Ráno se vracíme na území „regulérní“ Arménie a míříme k moři. Kdo dával v hodinách zeměpisu trochu pozor, se teď jistě právem zarazí. Arménie a moře? Správně, míříme k jezeru Sevan, kterému však Arméni říkají moře. Proč? Toto označení není nijak troufalé a nemá nic společného s národní hrdostí. Sevan je totiž asi třicetkrát větší než naše Lipno. Na břehu tohoto giganta se rozkládá stejnojmenné město i významný kláš-

ARMÉNIE JE MALÁ ZEMĚ S ŘÍDKOU ŽELEZNIČNÍ SÍŤÍ. PÁTEŘÍ VEŘEJNÉ DOPRAVY JSOU TU PROTO HLAVNĚ AUTOBUSY.

ter Sevanavank. Celá oblast je velmi oblíbená mezi turisty i místními a s čistým svědomím se o ní dá říct, že je jedinou organizovanější oblastí z hlediska cestovního ruchu. Jezero se totiž nachází v nadmořské výšce 1 900 m n. m. a jeho chladné vody se stá-

vají lákadlem k relaxaci a odpočinku hlavně obyvatel rozpáleného Jerevanu, kam je to asi hodinu cesty autem. V létě k Sevanu zájždí také jedna z mála linek arménských železnic! I gastronomické a ubytovací zázemí je tu na vyšší úrovni a každý turista si vybere podle náročnosti sobě vlastní. Jak už to ale bývá, ve vzkvétajících turistických oblastech mizí nevinost místních obyvatel. Na Sevanu už to není ta pověstná přátelská a pohostinná Arménie, kterou známe po celou cestu. Tady bůh vydídušství a komerce otevřel svou kancelář a čile úřaduje... Právý čas se vrátit do přátelského Jerevanu.

Naše dobrodružství se chýlí ke konci. Arménský kruh se uzavírá, vítá nás mramor a vysoké sloupoví jerevanského nádraží a také první nástupiště, u něž stojí vlak zpět do Tbilisi. Na tuto pohostinnou zemi plnou malebných kostelíků ve stínu bájného Araratu budeme rádi vzpomínat. A už nezbývá nic než dodat „Hayastane šat širum erkiri!“ Arménie je krásná země! ■

VLAK+ LETIŠTĚ PRAHA

Jak se dostanete z pražského hlavního nádraží na Letiště Václava Havla Praha? S jízdenkou Vlax+ letiště Praha vás České dráhy odvezou pohodlně až k terminálům a po návratu ze zahraničí i zpět domů, a to za zvýhodněnou cenu (sleva 25 % ze zpáteční jízdenky). Stačí si z kterékoliv stanice v ČR zakoupit zpáteční jízdenku 2. třídy Vlax+ letiště Praha do cílové stanice Praha letiště/Airport a ve stanici Praha hl. n. přestoupit na autobusovou linku Airport Express (AE). Od dubna odjíždějí nízkopodlažní autobusy každou čtvrt hodinu od Fantovy budovy, kam vás nasměrují navigační panely přímo z nástupiště. Od června se interval zkrátí na 10 minut. Ve směru na letiště lze tento spoj využít od 5:30 do 22:00 hodin, v opačném směru pak od 5:30 do 21:00. Za zhruba 30 minut (podle hustoty provozu) se ocitnete přímo na ruzyňském letišti před terminály 1 a 2. Pro zpáteční cestu je nutné si nechat na letišti jízdenku orazítkovat podle platných pokynů. Více na www.cd.cz.

DORMEUIL TONIK WOOL® PRO CESTOVATELE

Lehké a pohodlné látky z patagonské vlny
nyní k dostání v našem salonu za akční cenu.

OBLEK ZA 26.000 Kč

Pasáž Černá růže
Na Příkopě 12
Praha 1

WWW.OBLEKYPRAHA.CZ

BERNHARDT
Váš osobní krejčí od roku 1936

REZERVUJTE SI MĚŘENÍ
ING. MARIE KADLECOVÁ
+420 702 201 831

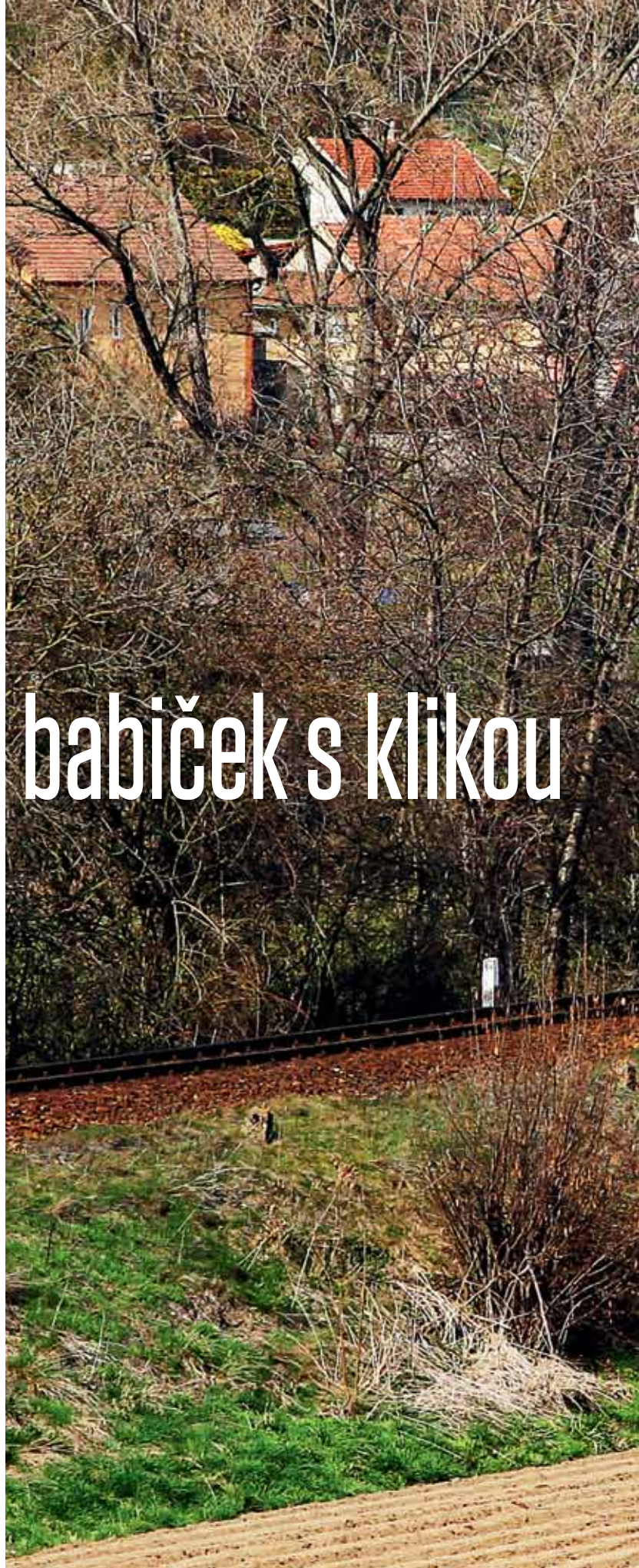
ŽELEZ NICE

TEXT: MARTIN HARÁK A MARTIN ŽABKA
FOTO: VÁCLAV RUBEŠ, AUTOŘI A JEJICH SBÍRKY, ARCHIV VLADISLAVA BORKA

70 LET ŘADY M 262.0

PŘÍBĚH kredenciózních **babiček s klikou**

„Tati, k čemu je tahle klika?“
Zcela určitě nejfrekventovanější dotaz dětí, které se poprvé ocitly v motoráku neodmyslitelně spjatém s mládím mnoha z nás. Že jste tuto otázku kdysi také vyslovili? Není divu – motorové vozy, o kterých budeme vyprávět, křižovaly Československem dlouhá desetiletí a patřily k oblíbeným mezi ajnboňáky i cestujícími. Možná nebyly nejkrásnější ani nejrychlejší, ale do kroniky naší železnice se tyto stroje tvaru kredence, vyluzující zvuk jako rybářská bárka, zapsaly nesmazatelně. Letos je to 70 let, co začaly psát svou působivou historii.

B ylo po válce a svět opět mohl dýchat. Průmysl se začal vzpamatovávat z válečného běsnění, železnice opět sloužila lidem a republice. Kolejím sice stále kralovala pára, ale vznikaly také první typy motorových lokomotiv. Pro zamýšlenou motorizaci hlavních i vedlejších tratí vznikly dva masově vyráběné typy motorových vozů. Jednak to byla řada M 131.1, lidově zvaná Hurvínek, a pak větší, čtyřnápravové vozy řady M 262.0 s maximální rychlostí 90 km/h, schopné zajišťovat také rychlíkovou dopravu. Vznik motorových vozů původního označení M 262.0 je spojený s možnou největší unifikací v konstrukci vozidel. Na našich kolejích tehdy již sice jezdily desítky motorových vozů, avšak jejich obrovská typová rozdílnost a zastaralost konstrukcí vyžadovaly i přes jejich nevelké stáří náhradu moderními vozidly.

Vedení ČSD proto v roce 1946 objednalo dvaapadesátikusovou první sérii motoráků označených řadou M 262.0. Zpočátku se uplatnily ve vozbě nejen osobních vlaků, ale třeba i rychlíků na hlavních neelektrizovaných tratích, později sloužily i na leckterých lokálkách jak v Čechách, tak i na Moravě a na Slovensku. Nové vozy řady M 262.0 nahradily starší motoráky řad M 273.0, M 274.0, M 275.0 a 1 a M 284.0 a M 284.1 na trasách dlouhých i několik stovek kilometrů. K vidění byly například na vlakových spojích z Brna přes Vlárský průsmyk, Trenčianskou Teplou a Nitru do Nových Zámků, také mezi Brnem, Jihlavou, Českými Bu-

První vyrobený motorový vůz s označením M 262.001 kolem roku 1950 v pražských Vršovcích

PŘEHLED VÝROBY MOTOROVÝCH VOZŮ M 262.0

stroj číslo	série	rok výroby
M 262.001 až 052	1. série	1949–1951
M 262.053 až 090	2. série	1952–1953
M 262.091 až 0238	3. série	1958–1960

dějovicemi a Plzní nebo i na „dlouhodoběžce“ z Liberce přes Děčín do Plzně. Většina dálkových spojů byla vedena dvěma motorovými vozy v soupravě s několika přívesnými vozy.

Dítě několika otců

Na vývoji a výrobě motorových vozů se podílelo hned několik tradičních dodavatelů z předválečného období. Typickou hranatou skříň, podle které vznikla slangová přezdívka Kredenc nebo také Dřevák, vyrobila Krá-

lovopolská strojírna v Brně, podvozky pocházely ze závodu Tatra v Praze na Smíchově, který byl původně slavnou vagonkou Františka Ringhoffera, vznětový dvanáctiválec dodala továrna ČKD Sokolovo a elektrickou výzbroj připravil závod ČKD Stalingrad, později přejmenovaný na ČKD Elektrotechnika, resp. ČKD Trakce. Závod ČKD Stalingrad plnil také roli finálního dodavatele motorových vozů. Počínaje rokem 1952 se výroba motorových vozů přesunula do Vagonky Tatra Studénka nedaleko moravskoslez-

Děčínský stroj 830.214 sjíždí v roce 2003 z Jedlové k Mlýnům.

ské metropole Ostravy. Srdce motorových vozidel – vznětové motory se od třetí série postupně vyráběly na Slovensku, konkrétně v Turčianských strojárnách v Martině. Interiér vozu byl vybaven čalouněnými sedáčkami s koženkovými potahy v jednotné zelené barvě v uspořádání míst 2 + 2 s uličkou uprostřed a místy proti sobě. Okna se otevírala pomocí velké kliky pod odkládacím stolem, což bývala velká atrakce zvláště pro mladší cestující.

Poslední kusy zlikvidovaly plameny

Padesátka motorových vozů z první série opustila výrobní závody před sedmdesáti lety, v roce 1949. Jen s krátkou prodlevou navázala výroba sedmatřiceti vozů druhé série a do konce roku 1953 už jezdilo po Čechách, Moravě i Slovensku na devadesát těchto vozů. Na konci padesátých let byla zahájena rozsáhlá motorizace na neelektrizovaných tratích. Parní lokomotivy nahrazovaly ve větším počtu nejen motorové lokomotivy, ale i vozy poháněné dieselovými motory. Vznikla potřeba dalších a dalších nových vozidel, a proto v letech 1958 až 1960 moravskoslezská vagonka ve Studenci vyrobila ještě třetí a nejpočetnější sérii Kredenců, v tomto případě již poměrně odlišných vozů M 262.0 třetí série. Československé státní dráhy tak na konec měly ve svém vozidlovém parku celkem 238 vozidel této řady. Těchto spolehlivých robustních motoráků mohlo být dokonce rovných 250, nebýt požáru, který zachvátil v roce 1960 studeneckou vagonku a jemuž padlo za oběť posledních dvanáct rozpracovaných vozidel. Původní barevné provedení motorových vozů v kombinaci červené a krémové barvy, kdy podokenní část byla tmavočervená a horní část vozu krémová, bylo jednoznačně nejzdařilejším provedením. Proto se k této verzi nátěru v posledních dvaceti letech provozu po několika více či méně vkusných snahách o unifikaci nátěrů hnacích vozidel české i slovenské dráhy vracely.

Motorové vozy měly kromě dvou stanišť strojvedoucího a stejného počtu oddílů pro cestující také zavazadlový oddíl (umístěný za předním stanovištěm strojvedoucího), což umožnilo přepravu rozměrných zavazadel a kusových zásilek. Například v sedmdesátých letech jezdil „půlnoční pošťák“, což byl spoj odjíždějící pár minut po půlno-

ci z pražského hlavního nádraží přes Zdice a Příbram do Strakonice. Vlak byl složený z motorového vozu a přívěsného speciálního poštovního vozu, kde během jízdy zaměstnanci Československé pošty třídili zásilky, které byly vykládány v nácestných stanicích. Bývalo běžné, že se některé menší zásilky vozily i v zavazadlovém oddíle motoráku, a tak spolupráce vlakové čety a poštovních zaměstnanců byla nezbytná. Obecně ale mezi „pošťáky“ a „ajznbomem“ vládla přátelská atmosféra, takže byla radost sledovat překládku pošty do přistavených automobilů, která se dala přirovnat ke koncertu rychlých a přesných rukou.

Nasazení po celé republice

Kredence se staly charakteristickými vozidly pro mnohé tratě v celém Československu od padesátých až do devadesátých let minulého století. Mezi první depa, kam přijely nové vozy z výrobního závodu ve Studenci, patřilo například bratislavské, brněnské, plzeňské nebo chomutovské. Dvěstědvaašedesátky měly svůj domov také v Děčíně či Hradci Králové i v novém motorovém depu Praha-Libeň, uvedeném do provozu právě v roce 1949. V šedesátých a sedmdesátých letech jez-

dily mohutné motoráky s přípojnými vozy někdy až v šesti vozových soupravách jako rychlíkové spoje například na současných koridorových tratích z Prahy do Plzně nebo Českých Budějovic, ale i na dalších tehdejších relacích. K vidění tak byly například

na traťových úsecích z Prahy do Chomutova nebo Trutnova, ale i na jižní „trase“ z Plzně přes Tábor a Jihlavu do Brna či z jihomoravské metropole přes Prostějov a Olomouc do Jeseníku.

Zvláště na trase do Jeseníku dostaly „motor“ zabrat na horském úseku z Branné přes Ostružnou a Ramzovou, která se nachází v nadmořské výšce 759 metrů. Mimochodem tuto trať zvanou Slezský Semmering proslavil dnes již kultovní film Alois Nebel, který byl zfilmován podle předlohy komiksového románu spisovatele Jaroslava Rudiše a kreslíře Jaromíra Švejdíka, známého pod pseudonymem Jaromír 99. Jak v komiksu, tak i ve filmu si „zahrál“ motorový vůz řady M 262.0.

Kredence vozily vlaky nejen v Jeseníkách, ale také například dálkové spoje z Prahy hlavního nádraží přes Příbram a Písek do Horažďovic předměstí nebo z Děčína přes Rybníště, Varnsdorf a saskou Žitavu (Zittau) do Liberce či z Liberce přes Turnov a Starou Paku do Hradce Králové. Motorové soupravy složené z motorového vozu a ně-

kolika přívěsných vozů tehdejší řady Balm se vydávaly na svou pouť po kolejích také z Olomouce přes Bruntál, Krnov a Opavu do Ostravy. Svou nezaměnitelnou úlohu splnili neúnavní dřiči v dobách bývalého společného státu Čechů a Slováků nejen na východním Slovensku v okolí Humenného a Prešova, ale především v okolí středoslovenské metropole Žiliny. Poslední motorové vozy původní řady M 262.0, označené od roku 1988 jako řada 830, resp. po remotorizaci jako řada 831, dojezdily v pravidelném provozu na Slovensku v roce 2003, v České republice jejich definitivní tečka přišla až o sedm let později. Závěr provozu Kredence s typickými blikajícími žárovkami v interiéru a zvuky připomínajícími říční remorkér a starou tramvaj zároveň se ve vět-

KAM ZA KREDENCEM

V současnosti jsou tyto legendární motorové vozy zastoupené dvěma desítkami kusů ve sbírkách železničních muzeí a spolků jak v České republice, tak i na Slovensku. Značná část vozidel je provozních, České dráhy disponují dvěma historickými vozy – 830.076 a 831.043 s přípojnými vozy Bix a Bix Post, dříve označovanými jako Balm. Muzeum ČD v Lužné u Rakovníka je využívá například na zvláštní výletní spoje do Chomutova, kde je depozitář železničních vozidel Národního technického muzea. Motorové vozy řady M 262.0 a M 262.1 (resp. 830 a 831) je možné si prohlédnout nejen v muzeích a při výročních a nostalgických akcích, ale také z pohodlí domova. Jeho virtuální prohlídku můžete absolvovat na internetu díky speciální webové stránce bluetrains.cz.

ším měřítku odehrával na Klatovsku a Liberecku, ale i v Olomouckém kraji. Na poslední pravidelné výkony se vydávaly motorové vozy na regionálních spojkách mezi Děčínem a Ústím nad Labem-Střekovem nebo ze Zábřehu na Moravě, resp. Šumperku přes Jeseňník až do Mikulovic k česko-polské hranici.

Druhý život díky remotorizaci

Již v průběhu osmdesátých let začalo být zřejmé, že původní dvanáctiválcové motory budou do budoucna čím dál hůře udržitelné v provozu. Aдекватní náhrady za spolehlivé motorové vozy M 262.0 se stále nedostávalo, a proto bylo hledáno „dočasné“ řešení v náhradě původního agregátu jiným typem s lepšími možnostmi údržby a dostupnosti náhradních dílů.

Milníkem v historii této řady se stal rok 1981, kdy byly první vozy podrobeny remotorizaci. Tou prošlo v letech 1981 až 1991 celkem jednačtyřicet vozů, kdy byl původní vznětový motor nahrazen původně lodním typem motoru 6 S 150 PV z ČKD Hořovice, který se používal v říčních tlačných remorkérech. Vozy s novým motorem s maximální rychlostí 90 km/h, který bylo možné zabudovat jen s minimálním zásahem do původní konstrukce, se osvědčily a některé z nich se udržely v provozu dalších téměř třicet let. Kredence s lodními motory získaly nové označení M 262.1, později pak přečíslované na řadu 831. Přestavby se vyhnuly vozidlům na Slovensku a byly prováděny pouze u vozidel provozovaných v Čechách a na Moravě, konkrétně v depech Břeclav, Klatovy, Plzeň, Šumperk a Zdice.

Po počátečním nasazování na řadě doslova elitních výkonů v mnoha depech se v průběhu let, v souvislosti s dodáváním novějších vozidel a postupující elektrizací, uplatnění dvěstědvaašedesátek měnilo. Motoráky se postupně vytrácely z dálkové vozby na rychlících mezi Plzní, Tábořem, Jihlavou a Brnem i mezi Českými Budějovicemi, Rakovníkem a Děčínem. S tím souvisela změna dislokace vozů a také nová působiště. Jejich domovem se čím dál více stávaly lokálky. Jednou provždy tak řada M 262.0 opustila depa v Hradci Králové, Čes-

Pohled na úsporné stanoviště strojvedoucího

kých Budějovicích či v Bratislavě a na své dožití se přesouvaly především do dep, kde nahrazovaly vozy prvních dvou sérií.

S výjimkou vozů zničených při nehodách nebo poškozených požárem nebyl dlouho žádný vůz zrušen pro nadbytečnost. Teprve po příchodu řady nových motorových vozů řady 842 a později též 843 v první polovině devadesátých let začaly být Kredence pomalu nahrazovány. Například v depech Břeclav, Brno, Chomutov, Krnov či Zdice docházelo k odstavení morálně již notně zastaralých, ač stále spolehlivých vozů. Rušení ve velkém nastalo teprve až ve druhé polovině devadesátých let. Přesto v té době však ještě jezdilo několik desítek vozů v pravidelné službě. V nejednom z uvedených dep na Slovensku byly nahrazeny sice o mnoho desetiletí mladšími, avšak nepřilíš komfortními modernizovanými vozy řady 811. ■

Jak už to tak bývá, o co přicházíme, zjistíme teprve ve chvíli, kdy k tomu opravdu dojde. Poslední roky pravidelného provozu proto tratě lemovaly zástupy fotografů laičnických po snímku Kredence, ideálně s kouřovou stopou motoru v plném výkonu. Cestující se více zaposlouchávali do ojedinělé zvukové kulisy, aby si v paměti zvýraznili vzpomínky na své dětství. Přesně tak se z obyčejných věcí a strojů stávají legendy. V tomto případě s klikou.

ZÁKLADNÍ TECHNICKÉ ÚDAJE ŘADY M 262.0 (830)

Délka vozu přes nárazníky (1. a 2. série / 3. série)	21 196 / 21 236 mm
Počet míst k sezení	56
Uspořádání pojezdu	2´B0´
Výkon motoru u řady M 262.0	301 kW (309 kW u řady M 262.1)
Maximální rychlost	90 km/h

ČD Parking

Parkování u pražského
hlavního nádraží

Využijte speciální tarif pro zákazníky ČD.

- » Parking Centrum – Wilsonova 372/6, Praha 1
- » Garážovací a parkovací komplex Wilsonova – Wilsonova, Praha 1

www.cd.cz/cdparking

saba°

České dráhy
Národní dopravce

KINO

ZLO S LIDSKOU TVÁŘÍ

V KINECH
OD
23. KVĚTNA

Jeho příběh, který v rámci soudního procesu vyplýval na povrch, přilepil Ameriku před čtyřiceti lety k televizním obrazovkám. Přestože Ted Bundy zavraždil minimálně třicet mladých žen, které omráčil, brutálně uskrtil a často posmrtně znásilnil, stal se během procesu i po něm miláčkem mnoha dívek a žen. Především kvůli tomu, že na první pohled o žádného vraha nešlo – Bundy byl okouzlující, vzdělaný a inteligentní krasavec. A také díky svému šarmu se se svými oběťmi vždy rychle seznámil a vyvedl je na místo, kde byli sami. Dvakrát utekl z vězení, vinu přes deset let popíral a věřil, že okouzlí nejen zástupy žen, ale také soudní porotu... Film vzbudil velký ohlas na festivalu v Sundance, hlavní roli si v něm zahrál hezoun Zac Efron, mimo jiné se v něm objeví i Jim Parsons neboli Sheldon z Teorie velkého třesku a je také vůbec první hereckou příležitostí pro frontmana legendární skupiny Metallica Jamese Hetfielda.

USA, 108 MIN. / REŽIE – JOE BERLINGER / HRAJÍ – ZAC EFRON, LILY COLLINS, KAYA SCODELARIO, HALEY JOEL OSMENT, ANGELA SARAFYAN, JOHN MALKOVICH, JEFFREY DONOVAN, JIM PARSONS, TERRY KINNEY, JAMES HETFIELD

DIVADLO

PŘÍZRAKY

Ještě větší pozornost a ještě větší kumšt sehnat vstupenky budou zřejmě provázet novou inscenaci jednoho z nejlepších pražských souborů po nedávném uvedení televizního seriálu Zkáza Dejvíckého divadla. Její legendární hra norského dramatika Henrika Ibsena Přízraky z roku 1881, kterou svého času norská divadla hrát odmítla, a tak se prvního uvedení dočkala o rok později v Americe. Její ústřední postavou je vdova po kapitánovi a komořím Alvingovi, která vidí přízraky pramenící ze lži, neupřímnosti, povrchnosti a strachu ze společnosti, v níž žije, všude kolem sebe. A protože se pravidlům měšťácké morálky v minulosti nedokázala postavit, prožila životní tragédii se svým manželem a musí jí čelit o deset let později i v případě svého syna.

DEJVICKÉ DIVADLO, PRAHA / REŽIE – JIŘÍ POKORNÝ / HRAJÍ – KLÁRA MELÍŠKOVÁ, MARTIN MYŠIČKA, VLADIMÍR POLÍVKA, VERONIKA KHEK KUBAŘOVÁ, PAVEL ŠIMČÍK

VÝSTAVA

UMĚNÍ PRAVĚKU. PRAVĚK UMĚNÍ

Těhle výstavě předcházely manévry mužů s kuklami, neprůstřelnými vestami a samopaly, to když členové brněnské zásahové jednotky převáželi do Uherského Hradiště nejcnnější kusky expozice. Konkrétně šlo o dvě sošky venuší staré třicet a šest tisíc let a asi patnáct tisíc let starou dýku vyrobenou z čelísti koně. Podle archeologů mají všechny tři předměty nevyčíslitelnou hodnotu a patří k největším národním pokladům.

I s jejich pomocí vytvořili v Uherském Hradišti procházku pradávným uměním, na které jsou k vidění i další nejstarší umělecké předměty z našeho území, pravěká jeskyně s malbami, nápaditost a řemeslná dovednost tehdejších „šperkařů“, keltská mystika i přepych a bohatství velmože z doby stěhování národů. A vzhledem k tomu, že výše zmíněné tři mimořádné expozice jsou vystavovány naprosto výjimečně, není proč váhat se do Hradiště vypravit.

SLOVÁCKÉ MUZEUM, UHERSKÉ HRADIŠTĚ

KUL TURNÍ TIPY A RECENZE

JANA KÁBRTA

FILM NA DOMA

FAVORITKA

Oscarová lahůdka, v níž trojice hlavních představitelů předvádí nezapomenutelné výkony – ne nadarmo za roli britské královny brala Olivia Colman cenu BAFTA, Zlatý glóbus i Oscara – a která nadto uchvátí opojnou kamerou i hudbou. Vrací se do Británie na začátku 18. století, kdy sedí na trůnu královna Anna. Coby plachá, nemocná a nepříliš vzdělaná je ideálním objektem manipulátorů. Její jedinou oddanou oporou je lady Sarah, kterou si velmi oblíbí, a ona za ni prakticky vládne. Svou pozici si ostře střeží a nikoho, kdo by ji ohrozil, ke královně nepustí. Podcení jen svou sestřenicí Abigail, která po bankrotu své rodiny přijede žádat o službu. U panovnice se mladá dívka rychle dostává do obliby, od Sarah se zase začíná přízeň odvracet. A to nemůže zůstat dlouho bez odplaty!

IRSKO, VB, USA / 119 MIN. / REŽIE – YORGOS LANTHIMOS / HRAJÍ – OLIVIA COLMAN, EMMA STONE, RACHEL WEISZ, NICHOLAS HOULT, JOE ALWYN, MARK GATISS

OTEVŘENO
DO
22. ZÁŘÍ

RECENZE

Nosková dělá z Evity zážitek

Na jeden ze zásadních kusů světového muzikálu si troufli v Jihočeském divadle v Českých Budějovicích. Pod režijním dohledem Lumíra Olšovského vznikla vydařená inscenace, na jejímž úspěchu má největší podíl výkon hlavní představitelky.

V tomto případě zpěvačky Michaely Noskové (v roli se střídá s Michaelou Gemrotovou). Od chvíle, kdy se před čtrnácti lety objevila jako soutěžící druhé řady SuperStar, urazila pozoruhodnou cestu nejen k profesionálnímu statusu, ale nyní až k nejvyšší muzikálové kategorii, jejíž pomyslnou branou prošla právě díky Evitě.

Nosková je v roli dokonalá, pěvecky i herecky. Dostala výzvy náročné interpretace, v níž místy přechází do vysokých operních tónů – přirozeně a bezchybně, což ostatně platí pro všechna její čísla. Širokým rozsahem navíc velmi citlivě podporuje dějové a emotivní linky příběhu, v kombinaci s úsporným hereckým projevem, v jehož rámci není místo na lacině rozmáchlá gesta.

Zpěvačka se nenechala vést jen skladbami a prvním plánem reprezentovaným kostýmy a líčením – Evitě se dostává pod kůži a násilně demonstrovuje její přerod z naivky až po sebevědomou, odhodlanou vůdkyni lidu. Sledovat Noskovou v této roli je prostě zážitek, je zatím nejlepší interpretkou Evy Perón, která se na domácích jevištích objevila.

Zazlobí světla i mikrofony

Při tak výrazném výkonu Noskové se bohužel nutně projeví nedostatky ostatních. Druhou nejdůležitější postavu, vypravěče Che, hraje Lukáš Adam na hranici svých interpretačních schopností – na jednu stranu je nepřeceňuje, na druhou jeho civilní výkon nic mimořádného nenabízí.

Ve stínu hlavní představitelky zůstávají i ostatní – byť Oldřichu Křížovi Perón typově sedí a sólo jeho milenky vystřihne Michaela Danielová velmi pěkně.

Bez zaváhání nejsou ani některé další složky na představení se podílející. Orchester zpočátku působí ospale a rozjezd „do plných“ mu chvíli trvá, drobné lapsy jsou na straně jak zvukové, tak světlicí techniky – zbytečně jihočeskou scénu od muzikálové extratřídy oddalují.

Nicméně i přesto tah s Evitou vyšel. Vidět ji je zážitek, zvláště ve chvíli, kdy by samotná její představitelka dosáhla na hodnocení stoprocentní, podobně jako třeba mimořádná scéna s dětským sborem či hvězdné chvíle company. ■

KNIHA

ROBOT V DIVOČINĚ

Peter Brown patří ke světové špičce mezi autory a ilustrátory dětských knih, z nichž některé se dočkaly i filmové či divadelní podoby. Na kontě má řadu ocenění a pětkrát se ocitl na čele prestižního žebříčku New York Times Best Seller. Jeho Robot v divočině je napínavý a dojemný příběh o sžívání dvou odlišných světů, o síle přátelství a také o tom, že občas je potřeba pro dobro ostatních něco obětovat. K ostrovu obývanému zvířaty totiž připluje bedna, která pochází z lodi potopené během hurikánu. Zvířátka v ní objeví robotku Roz, kterou sice nejprve považují za nestvůru, ovšem postupně si na sebe zvyknou. Jenže když se přátelí, přijedou si pro ni ozbrojení roboti...

MLADÁ FRONTA, 269 Kč

DESKA

DOBŘE MENO PETER LIPA

Dlouhou cestu má za sebou slovenský hudebník a jeden z nejvýznamnějších evropských jazzových zpěváků Peter Lipa. V roce 1984 vydal první album Neúprosné ráno a nyní představuje své osmnácté – Dobře meno. Obsahuje třináct původních a zvukově různorodých písní, které vznikaly v průběhu posledních dvou let. Jako host se na albu objeví slovenská jazzová zpěvačka Zuzana Mikulcová, a to v duetu Ne-nápadný nápad. Stejně jako u předchozích Lipových alb je i zde kladen velký důraz na texty. Dlouhodobá práce s kvalitními textaři, jako je Milan Lasica, Vlado Krausz nebo Rudo Rusiňák, pomohla Lipovi vykristalizovat hudbu, jejímž základním kamenem je blues, ale nechybí ani R&B, groove, jazz nebo šanson.

TV TIP

HLAVA 22

Jednou z nejsledovanějších událostí května je návrat George Clooneyho k televizi. Hvězda seriálu Pohotovost si po dvaceti letech v sérii zahraje, také ji produkuje a sama zrežirovala dvě ze šesti epizod. Clooneyho zlákal legendární a nadčasový příběh z druhé světové války z pera spisovatele Josepha Hellera o absurditě ozbrojených konfliktů. Jeho hrdina se snaží získat status psychicky nemocného, aby se vyhnul náletům. Jenže Hlava XXII vojenského řádu hovoří o tom, že této povinnosti může být sice psychicky nemocný člověk zbaven, ovšem ten, kdo by si o takový posudek žádal, tímto prokáže, že si je vědom rizika, které mu v boji hrozí. A fakt, že se mu snaží vyhnout, naopak jeho psychické zdraví potvrzuje...

HBO A HBO GO, OD SOBOTY 18. KVĚTNA

CO SE DĚJE NA SÍTÍCH

Ariana Grande trpí stresovou poruchou

Američanka Ariana Grande, která je v současnosti nejsledovanější ženou na sociálních sítích, zveřejnila na Instagramu snímky svého mozku v porovnání se zdravým mozkem a mozkem člověka trpícího posttraumatickou stresovou poruchou. Ty dokazují, že zpěvačka právě touto poruchou trpí. S úzkostmi se podle vlastních slov potýká odjakživa, její stav se prý ale zhoršil předloni poté, co se bezprostředně po jejím koncertě v hale v britském Manchesteru odpálil terorista a zabil 22 lidí.

Facebook zvažuje omezení živého vysílání

Vedení sociální sítě Facebook zvažuje, že omezí možnosti vysílat v přímém přenosu, a to například u těch, kdo v minulosti pravidla sítě porušili. Firma tak reagovala na nedávnou střelbu ve dvou měsících v novozélandském městě Christchurch, při níž zahynulo 50 lidí a kterou útočník nahrával a vysílal v přímém přenosu. Originál provozovatelé sítě stáhli po 12 minutách, záznam měl ale v den útoku 1,5 milionu kopií, které se kromě Facebooku objevily i na Instagramu nebo Youtube.

SOUTĚŽ O KNIHU POVÍDKY O NELÁSCE

Přečtěte si nové povídky od Michala Viewegha s melancholickou atmosférou nelehkého životního období. Odpovězte na soutěžní otázku a vyhraďte jeden ze tří výtisků.

Ve kterém novém seriálu se téměř po dvaceti letech vrátí na televizní obrazovky George Clooney?

- A ve Favoritce
- B v Přízracích
- C v Hlavě 22

Odpověď zadejte do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 15. května 2019.

NOVINKA

Čermákovi se daří i na internetu

Hvězda nedávných televizních hitů *Rapl* nebo *Zkáza Dejvického divadla* Hynek Čermák hraje ústřední postavu seriálové novinky na internetové stránce *Kino iDNES* nazvané *Za oponou*.

Jeho Petr Kaluža přichází do zapomenutého divadla, které sice doteď úspěšně čerpalo dotace od městské části, nicméně nefunguje v něm prakticky nic. V čele s kvalitou večerních produkcí, v jejichž závěru obyčejně namísto potlesku ze zbývající hrstky diváků přiletí slupka od banánu.

Kaluža přišel divadlo řídit jako firmu a servítky si přitom nebere – je podobně radikální, jak značnou změnou musí divadlo podle něj projít. Ostatně jeho věta na úvod při prvním setkání se zaměstnanci divadla – „Dámy a pánové, můžete mi říct, co jsem to tady na tom jevišti viděl za s*****?“ – hovoří za vše.

časů vtipným stavebním prvkem, neboť kontrast mezi „křehkými“ umělci a jeho hrubánstvím vytváří spoustu zábavných třecích ploch. Byť výjimky existují, třeba když se novému šéfovi představuje člen souboru Pstroužek: „Dobrý den, já jsem Kamil Pstroužek.“ „Pstroužek? Jednoho pstroužka jsem znal. To byl pěkný *****.“ „Děkuju.“ Zde se kýžený vtip přehoupí v trapnost, nicméně takových zde našťestí moc není.

Naopak legrace se šíří nejen z obhroublosti ústřední postavy, ale také z karikatur divadelních zaměstnanců. Navíc se tak děje v na internetu mimořádném hereckém obsazení, neboť vedle Čermáka si další role zahráli Jaroslav Plesl, Kamil Halbich, Lenka Krobotová, Simona Babčáková nebo Jana Pidrmanová.

Po kvalitativním tápání se seriály *Single Man* nebo *Vesničan* tak má videoserver v podobě projektu *Za oponou* novou vydařenou vlnkou loď.

Hvězdné obsazení

Pro hrubší slovo tady ostatně nikdo nechodí daleko, i když pro Kalužu jsou stavebním prvkem. A platí, že po většinu

TO NEJ Z INSTAGRAMU

Zatímco v osobním životě nepožila zrovna nejšťastnější období, v pracovním se jí daří. Dýdžejka **Andrea Pomeje** slavila opět úspěch v jednom z největších klubů v Bangkoku.

„Je dobré být si rovni ve všech ohledech! Dámská šatna,“ hlásila tenistka **Barbora Strýcová** u svého příspěvku ze zákulisí turnaje v Miami.

Hráč pražské Slavie **Alex Král** a hvězda týmu Chelsea **David Luiz** se na svých profilech pochlubili vtipnou společnou fotkou (a podobou) po zápase Evropské ligy.

JSTE TO, CO SI PAMATUJETE

Žádejte ve vaší lékárně.

Vitamin B5 (kyselina pantothenová) přispívá k normální mentální a duševní činnosti, k udržení normální činnosti mozku a normální syntéze některých neurotransmiterů. Jód udržuje zdravou paměť, přispívá k normálním kognitivním funkcím (myšlení, paměť, koncentrace, pozornost, čílost/bystrost/hbitost) a také k normálním reakčním a vyjadřovacím schopnostem.

ZAUJALO NÁS

Ceny fair play pro ženy i slavného fotbalistu

Čerstvě sedmdesátiletý bývalý fotbalista Antonín Panenka, střelec vítězné penalty ve finále mistrovství Evropy 1976, se dočkal dalšího ocenění. Český klub fair play mu udělil hlavní cenu za rok 2018 za jeho celoživotní postoj. „Vždy jsem se snažil hlavně pobavit diváky, povznést fotbal trochu výš. Toto ocenění беру tak, že se mi to snad i povedlo,“ proslul Panenka s medailí v ruce (na fotografii). Hlavní ceny za činy roku 2018 získaly za záchrany životů samé dámy. Veslařská trenérka Martina Součková vylovila z vody dva lidi, které spláchla přívalová vlna v pražském podzemí, a odvezla je na břeh. Maminky Mirka Franková a Anna Stodolová zachránily život malého fotbalisty po zásahu bleskem v Klenčí pod Čerchovem.

FOTO: COVJAN MALÝ

CO SE DĚJE

„Světový“ závěr května

Dvě velké akce světového významu zavítají na konci května do Česka. V Novém Městě na Moravě se pojede o víkend 24. až 26. května Světový pohár horských kol, kterého by se měla zúčastnit kompletní špička včetně českých es. Do Vysočina Areny bude možné zamířit už ve čtvrtek 23. května a uvidět ty nejlepší jezdce při tréninku. Hned v následujícím týdnu proběhnou v Ostravě turnaje světové série FIVB v plážovém volejbalu kategorie 4*. Mezi ženami budou v unikátním hutnickém areálu Dolních Vítkovic obhajovat loňský triumf Češky Barbora Hermannová a Markéta Nauschová Sluková (na snímku s medailemi a trofejí).

FOTO: JIŘÍ ZERŽOŇ, IKT BANKA OSTRAVA BEACH OPEN

STRÁNKU PŘIPRAVUJE: VÍT CHALUPA

ROZHOVOR S TRENÉREM HOKEJOVÉ REPREZENTACE MILOŠEM ŘÍHOU

FOTO: MICHAL BERÁNEK (DENÍK SPORT)

Na mistrovství do Bratislavy se těšíme

Miloš Říha se konečně dočkal vysněné pozice a loni se stal trenérem české hokejové reprezentace. Tu povede také na květnovém mistrovství světa, které letos od 10. do 26. května hostí Slovensko. Český tým odehraje základní skupinu v Bratislavě, kam ho přijedou podpořit tisíce fanoušků. „Těšíme se na ně, věřím, že nám vytvoří skvělou domácí atmosféru,“ říká Miloš Říha.

Je pro český tým pozitivní, že se letošní mistrovství světa hraje tak blízko?

Jsem rád, že to fanoušci budou mít blízko, a prý jich z Česka dorazí spousta. Přijedou dokonce i ti, na které se vstupenky nedostaly, a budou to zkoušet na poslední chvíli před stadionem nebo ve fanzóně. Geografická blízkost je určitě lákadlem také pro hráče, kteří si pozvou rodiny a přátele.

Bratislava se při českých zápasech zaplní českými fanoušky, může toto sehrát svou roli?

Určitě. Věřím, že ve většině zápasů budou naši fanoušci na tribunách převládat a vytvoří skvělou, pro naše hráče domácí atmosféru. Domácí prostředí má určitě svůj vliv, hráči se vyhecují, ale rozhodovat se bude stejně jako jindy, na ledě.

Ještě nikdy se MS nehrálo v tak pozdním termínu. Jaké to přináší výhody a nevýhody?

Na jedné straně můžeme o něco déle čekat na po-

sily z NHL, na druhé straně bude přestávka mezi koncem klubových soutěží a mistrovstvím delší. Někteří hráči, hlavně z KHL, přitom ve svých klubech skončili již v únoru. Někomu mohou přestávka a oddech prospět, pro jině je lepší být v nepřetržitém zápasovém vytížení. Uvidíme...

Našel jste ideální poměr mezi hráči z české extraligy, NHL a KHL? Budete čekat na hráče ze zámoří do posledního možného okamžiku?

Nechceme, aby byl zásah před mistrovstvím světa tak razantní, že nakonec vyměníme přes polovinu mužstva. Jádro by mělo vzniknout už v průběhu přípravy a při Euro Hockey Tour v Brně. Na některé hráče ale čekat pochopitelně budeme, především na ty, kteří hrají ve svých zámořských klubech významné role a patří k nejlepším. Je skvělé, že všichni vyjádřili zájem reprezentovat, a pokud to půjde,

prijedou už dříve, aby se zúčastnili přípravy.

Pro vás jde o vrchol trenérské kariéry. Všichni chtějí medaili, nejlépe zlatou, ale s čím byste byl spokojený vy?

Chci, abychom hráli dobrý hokej a přivezli dobrý výsledek. Pokud se podaří vytvořit partu, která si sedne a bude se takovým hokejem prezentovat, nepochybují, že výsledek se dostaví. Medaili chceme všichni, a čím blyštivější, tím lépe.

Cítíte se pod největším trenérským tlakem v životě?

Na šampionát se vysloveně těším a vnitřně jsem na proudu v pohodě. Přípravu jeme se s pokorou, ale s ambicemi. A pokud nějaký tlak cítím, potom především ten vnitřní, který na sebe musí vytvářet každý trenér a sportovec. Do Bratislavy pojedeme s tím, že mistrovství světa je pro hokejisty svátkem, u něhož je třeba, aby ze sebe každý dostal to nejlepší.

Al Gore (*1948) – americký politik,
45. viceprezident USA:
**Cestování letadlem se postará o to,
...(dokončení v tajence).**

Tajenka z minulého čísla:
**Smyslem cestování je regulovat
představu realitou.**

SOUTĚŽ

Pošlete nám vyluštěnou tajenku a můžete vyhrát knihu Historie státních drah 1918–2018, která vyšla k příležitosti stoletého výročí vzniku Československa i samostatné státní železnice.

Správnou odpověď zadejte do formuláře na www.cdprovas.cz do 15. května 2019.

POMŮCKA: AMAS, ENO, LEŠ, RAT, SMIL	HLASITĚ UPIJET	BRAŠNA	1. ČÁST TAJENKY	MOSKVAN	SOPEČNÝ TUJ (GEOL.)	?	SCHODEK	VOJENSKÝ NÁRAMENÍK	ZNOJ	POSTAVA	?	SLOVENSKÉ MUŽSKÉ JMÉNO	ZNAČKA DOUTNÍKŮ	NĚMECKÝ PÍŠÍČÍ PRAŽSKÝ SPISOVATEL	ZÁPORNĚ NABITÁ ČÁSTICE	SVAZKY SLÁMY	
ZAČÁTEK ZÁVODU						SKLADIŠTĚ					MLÉČNÝ NÁPOJ						
ZNAČKA NÁKLADNÍCH AUT BÝVALÉ NDR						EPOPEJ					MILENEC (ZASTAR.) JALOVCOVÁ PALENKA						
VELKÁ MYŠ						3. ČÁST TAJENKY OPAK MAXI											
PROTI- BLOKOVACÍ BRZDOVÝ SYSTÉM				DROBNOKVĚ- TÁ BYLINA AMBALÁŽ					KINEMATO- GRAF (ZASTAR.)								
TAHLE					ANGLICKY LED JMÉNO NOR. KRÁLŮ				AUTOBUSO- VÉ NÁDRAŽÍ LIBEREC (ZKR.)			SPOJKA					
?	HAZARD	VULKANIZ. KAUČUK MODLA															
SOUPEŘENÍ																	
SELANKA						TVRDÝ SÝR S DUTINAMI	MINULÉHO ROKU	POBÝVAT (KNIŽNĚ)									
STÁTNÍ OPERA PRAHA (ZKR.)				NĚMECKY POLE VZNEŠENÁ ŽENA													
PŘEDNOST					ŠATNÍ MOTYLEK DOLE												
?	CHEMICKÝ VZOREC OXIDU OLOVNATÉHO	ZVRACENÍ VRANÍK (ZASTAR.)															
VYVĚRAT																	
PŘÍTĚŽ							2. ČÁST TAJENKY	UZAVŘENÝ POLICEJNÍ VŮZ (SLANG.)									
PRIMÁTI				POSTAVA Z VEČERNÍČKU VÝRŮSTEK NÁ TVÁŘI					HLAVA RODINY (ZDROB.)	?	PÍSEMNĚ ODPOVĚDĚT	PŘEDLOŽIT	PATŘÍČÍ ZEYEROVU HRDINOVI	NADPIS	BRITSKÝ HUDEBNÍK (BRIAN)	DOCELA (OBEČNĚ)	
?	ODKLON	DAREBÁČÍ (HANL.)	ŘÍDÍČÍ KOLO AUTOMOBILU EMBOLUS							ČÁST BOTY KOLEM PATY							
ODVÁDĚNÍ						SPZ KLATOV POHODLNĚ KRESLO				STOLNÍ SPOLEČEN- SKÁ HRA							
AKADEMICKÁ ZKRATKA					ANGLICKY NOHA TKÁŘ (MEDIC.)					VYDAVATEL HMOTA							
4. ČÁST TAJENKY								V								MEZINÁR. KÓD ITÁLIE	VRCHOLNÝ (PUBLIC.)
KANADSKÁ ŘEKA				ZNAČKA VYSAVAČŮ				ZAVĚST									
UMÍNĚNÝ ZÁPOR				ČERNÉ KOVÁRSKÉ UHLÍ (HORN.)				VYSOKÉ KARTY						PRÁVO ODPORU			
NERVOVÝ ZÁŠKUB				AVŠAK				POPRAVČÍ						STŘEŠNÍ ŽLAB			

SOUTĚŽ O KNIHU

Tři výherci získají knihu Historie státních drah 1918–2018.

VYKOLEJENÁ JULIE

Zpovvykaná nepražačka v tramvaji

FEJE TON

TEXT: JULIE KOVAŘÍKOVÁ
ILUSTRACE: DIGISHOCK

Znáte to, najdete si v e-shopu něco, co jin-
de neseženete, nebo je to za tak výhodnou
cenu, že neodoláte a zakoupíte. Jenže co se týče
dopravy, máte na výběr buď Českou poštu, ba-
lík do ruky za 119 Kč, nebo DPD za 160. Ale! Je tu
i další varianta, osobní odběr. Na webu doprav-
ního podniku slibují, že mi cesta bude trvat ma-
ximálně 30 minut. Tak to máme tam a zpátky
i s vyzvednutím připraveného balíčku od oka ho-
dinku a něco. Nemám Lítačku, cvaknu si jízden-
ku za 32, to se v pohodě vejdu do časového limitu
hodina a půl. Ó, kterak jsem byla bláhová!

Skřípat to začalo už při první etapě na nástup-
ním ostrůvku ve Vodičkově ulici. Lidé málem pa-
dali do kolejí, co jich tam bylo. Podezíravě jsem
se rozhlédla a zaposlouchala se, jestli jsem se ná-
hodou nepřipletla do nějaké demonstrace, po-
blíž Václaváku jeden nikdy neví... A z nudy při če-
kání jsem pozorovala další cestychtivé občany.
Kousek ode mě stál prapodivný mužík krysího
vzhledu, v náručí pevně svíral obléskanou aktov-
ku a tvářil se nadmíru prohnadě. Vedle něj si sku-
pinka otýlých anglicky štěbetajících ženštin ne-
určitého věku podávala dokola pytlík (nebo spíše
žok) s koblihami.

Sláva, vidím v dáli tramvaj, stoupám si
na špičky... Sakra, čtrnáctka, tu nepotřebuju.
Hnědý krysařík vystartuje a na poslední chvíli se
vrhá do vozu. Stihne to a vychytralý výraz se ješ-
tě prohloubí, muž přímo září. Dalších pět tram-
vají, ani jedna moje, dlouhé minuty se vlečou, pak
konečně... devítka? Hurá! I když... Uvnitř nářek,
vystoupilo asi pět lidí, dav mě vnesl do vozu. Zají-
mavé, nemusela jsem hnout ani prstem (u nohy),
a přesto jsem uvnitř. Cvakám lístek, cuknutí, roz-
jezd, masa lidí se naválí dopředu, dozadu, za krk
mi funí jedna kobližnice a cosi zděšeně mumlá.
Jó, holka, jsi v Praze! Tramvaják zvoní jak na Lo-
retě a já nervózně sleduji červená čísla na hodi-
nách. Deset minut? Ani náhodou, jen na přestup
se doplazíme po padesáti vysilujících minutách,
zmuchlaný dav vysleňě vypadne na dlažbu a já
šťastně přistanu na rozměrném pozadí chlapíka
v maskáčích od Vietnamce.

Popis výdejního místa by také vydal na samo-
statnou knihu, ale o tom někdy jindy. Mobilní

aplikace mi přívětivě sdělila, že mi tramvaj poje-
de za dvě minuty. V skrytu duše jsem zadoufala,
že se vše v lepší obrací. Cha! Zhruba dvacet mi-
nut jsem se zoufale potácěla po refýži a sledova-
la krvavým, stále zapadlejším zrakem odjížděj-
cí soupravy všech možných čísel, jen ne tu mou.
Jízdní řád trval na svém, k vršovickému nádra-
ží jede sedmička a přes to vlak (tramvaj) nejede!
Nebyla bych tam pěšky dřív...?

Konečně jsme naskákali do určené sedmy
s vytočeným tramvajákem za ovládacím pane-
lem. Cvakla jsem další jízdenku, za 24 bude sta-
čit, u nádraží budeme za 17 minut, to mám vy-
zkoušené. Opět cha! Po třetí zastávce zachrchlal
řidič do mikrofonu, že z důvodu nehody bude lin-
ka dále vedena po trase... Milosrdný mrak úna-
vy mi zastřel vědomí, když jsem se probrala, po-

pojízďdli jsme Ječnou ulicí. Kdo zná, ten ví, než
dojedete na „Ípák“, předběhnou vás i babičky
o francouzských holích. Třetí lístek? Zbytek jsem
dojela načerno!

A jaké z toho plyne poučení? Sečteme-li hod-
notu použitých jízdenek, dostaneme se skoro
na 60 Kč. Když ale přičtu nervy v kýblu a mož-
nou pokutu, těch 119 Kč za balík do ruky bez
nervů se mi už zdá být investicí takřka zanedba-
telnou. ■

PURE MODEL 2019

V PRODEJNÁCH

15. 3. 2019
Zlín - Zlaté Jablko
30. 3. 2019
Praha - OC Chodov
5. 4. 2019
Plzeň - Plaza

DOUGLAS
OD 15:00

V PRODEJNÁCH

27. 4. 2019
Ostrava - Avion
4. 5. 2019
Brno - Vaňkovka
11. 5. 2019
Trnava - OC City Arena

DOUGLAS
OD 15:00

V PRODEJNÁCH

17. 5. 2019
Bratislava - Eurovea
24. 5. 2019
Liberec - OC Nisa
1. 6. 2019
Praha - OC Černý most

DOUGLAS
OD 15:00

DÍVKY 13-21 LET NAD 169 CM

CASTINGY

CHLAPCI 16-25 LET NAD 183 CM

ON-LINE PŘIHLÁŠKA NA PUREMODEL.CZ/SOUTEZ

ZÍSKEJ GARANTOVANÝ KONTRAKT VE VÝŠI
1. 000. 000,- Kč

PURE
MODEL MANAGEMENT

PIETRO FILIPI
swatch+

DOUGLAS
Robert Starý
salon

marie claire
FORMEN[®]
STYLový PRŮVODCE SYSTÉM MUIZD

BUSTV
högl

PURE
PRODUCTION & PUBLISHING
ledmultimedia

AUGUSTINE HOTEL
PRAGUE
THE
LUXURY
COLLECTION[®]

MÁTE CHUŤ NA LÁSKU?

Zamilujte se do chřestu!

Květnové recepty jsou důkazem, že zdravá a zároveň rychlá večeře může být hotová během chvilky. Nutno však dodat, že to platí pouze tehdy, vaříme-li z čerstvých surovin a nechybí nám dobrá nálada. K té přispívá třeba vitamin C, betakaroten anebo kyselina listová, které najdeme v květnových ingrediencích – chřestu, špenátu a jahodách. Kromě těchto tří šampionů si můžeme pochutnat na čerstvém hrášku, jehož krátká sezona právě začíná. Věděli jste, že ty oblíbené zelené kuličky jsou vlastně nezralá semínka žlutého hrachu?

Měsíc lásky má v sobě až magickou energii. Jako magnet nás přitahuje vše, co voní, hraje všemi barvami a vzbuzuje v nás pocit radosti, svěžesti a chuti pouštět se do nových výzev. V květnu jsou naše hlava i tělo dokonale připravené na lásku. To však neznamená, že vás posílám na seznamku. Lásku bychom podle odborníků měli cítit hlavně sami k sobě. Jen tehdy jsme schopni vnímat realitu kolem nás racionálně a dělat si zdravé úsudky nejen o nás samotných, ale i o lidech z našeho užšího i širšího okolí. A kdo ví, zda se při tom zkoumání „jeden druhého“ do sebe nakonec nezamilujeme?

Jasně je v tuto chvíli jen to, že bez dobré nálady to hračka nebude, proto je dobré, abychom se na chvíli zastavili a rozpomněli se na to, co už dávno víme. Po dlouhé zimě jsme se dočkali, na pultech obchodů a stánků můžeme konečně vybírat z poměrně široké škály čerstvého ovoce a zeleniny. Mezi typicky květnové suroviny patří například chřest, jehož sezona trvá do konce června. Kromě toho, že obsahuje vitaminy E, C, B, betakaroten, kyselinu listovou, z minerálů draslík, zinek, železo, jód a pomáhá tak cévám, paměti a čistí organismus, působí také výborně jako afrodisiakum. Podobně blahodárné účinky pro naše tělo má také čerstvý hrášek a špenát, který můžeme nahrazovat mangoldem, místo rukoly si v květnu můžeme dopřát zase listy pampelišky, které pozitivně působí na močové cesty, ledviny, snižují krevní tlak a pomáhají při léčbě cukrovky. Vedle toho se můžeme těšit na kedlubny, saláty, pažitku, řeřichu či rebarboru. Takový jahodový koláč s rebarborou také nemá chybu!

Návštěva a ryba třetí den smrdí!

To ví každý! Pokud se budete pouštět do chřestu poprvé, může vás ale překvapit, že po jeho konzumaci budete cítit z moči zvláštní zápach. Nemusíte se však ničeho obávat, aroma připomínající čpavek či zkažená vejce není škodlivé, způsobuje jej chemická reakce mezi látkami obsaženými v této zelenině a naším zažívacím ústrojím, pravděpodobně jde o trávicí enzymy. To jen tak na závěr, osobně bych totiž uvítala, kdyby mě tenkrát o tomto detailu někdo informoval. Dnes už vím, že na rozdíl od ryby či návštěvy může být chřest cítit hned.

Špenátový quiche

Quichů neboli slaných koláčů je celá řada. Záleží jen na tom, čím jej naplníme. Ke klasickému těstu na slany koláč se hodí kromě špenátu také cuketa či brokolice. Dokonalá je i obyčejná cibulová varianta tohoto původně francouzského receptu (Quiche Lorraine).

Ingredience na 6 porcí:

- ! 300 g hladké mouky | 200 g másla | 3 vejce
- ! 200 ml smetany | 200 g strouhaného sýra
- ! 125 g čerstvého špenátu | 2 větší cibule
- ! sůl, pepř

Chřestová polévka s parmazánovým chipsem

Chřestová sezona trvá od konce dubna do konce června, proto je potřeba si jej pořádně užít. Polévku můžeme připravit jak ze zelené, bílé, tak i fialové odrůdy této nekalorické a zdravé pochoutky. Bez ohledu na barvu, nejlepší jsou na chřestu jeho hlavičky, proto je použijeme na dozdobení výsledného pokrmu.

Ingredience pro 4 osoby:

- ! 500 g chřestu | 2 šalotky | 100 g másla
- ! olivový olej | smetana | sůl, pepř
- ! muškátový květ | strouhaný parmazán

Mascarpone s jahodami

Dokonalá italská sladká tečka, která si i u nás našla své milovníky. K lehkému krému se kromě jahod hodí také maliny, borůvky nebo ostružiny. Pokud vám po vydatné večeři už v břiše nezbyvá moc místa, můžete si svěží dezert nechat na druhý den k snídani. Buon appetito!

Ingredience pro 4 osoby:

- ! 500 g mascarpone
- ! 2 žloutky ze šťastných vajec
- ! 2 polévkové lžičce moučkového cukru
- ! 250 g čerstvých jahod

Jak na to?

1 Nejdříve se pustíme do přípravy dezertu, který se bude po dobu našeho vaření chladit v lednici. V misce smícháme mascarpone se žloutky a cukrem a vytvoříme hladký krém, kterým naplníme dezertní poháry. Nakonec jej ozdobíme pokrájenými jahodami. Tento dezert vypadá slavnostněji, pokud pro jeho servírování použijeme skleničky na sekt či bílé víno.

2 Nyní přejdeme k předkrmu. Těsto na slavný koláč je velmi snadné a rychlé. Z povoleného másla, mouky a špetky soli vytvoříme drobenku, do které postupně přidáváme několik lžic vlažné vody, až získáme vláčné spojité těsto, ze kterého vytvoříme kouli a dáme ji na 30 minut odpočinout do lednice. Mezitím si připravíme náplň. Na olivovém oleji orestujeme cibuli nakrájenou na tenké měsíčky. V misce smícháme smetanu, vejce, polovi-

nu strouhaného sýru, orestovanou cibuli, špenát, směs osolíme, opeříme a přidáme čajovou lžičku muškátového květu. Vše důkladně promícháme. Odpočinité těsto vyválíme do placky přibližného tvaru naší dortové formy a pomocí válečku jej do ní přeneseme. Prsty ještě upravíme okraje tak, aby nebyly příliš vysoké nebo naopak nízké a náplň nám během pečení neutekla. Nezapomeneme dno korpusu propíchat na několika místech vidličkou. Už jen stačí přidat náplň, posypat koláč zbytkem strouhaného sýru a dát do trouby předehřáté na 170 stupňů asi na 30 minut.

3 Než se koláč upeče, stihneme uvařit hlavní chod – chřestovou polévku. Říká se, že zelený chřest má tu výhodu, že se na rozdíl od bílého nemusí loupát. Osobně ale loupu všechny odrůdy. Jednak si často pletu, který z nich se loupe a který nikoliv, a také použi-

vám slupky do vývaru. Nejinak je to i v případě tohoto receptu. Omytý chřest zbavíme slupek a zdřevnatělých konců a tento „odpad“ krátce povaříme v 1,5 litru osolené vody. Na olivovém oleji a másle zprudka opečeme očištěný pokrájený chřest, vyjmeme opatrně hlavičky, které si necháme na ozdobu, a přilijeme vývar bez slupek a tvrdých konců. Krátce povaříme, podle chuti osolíme, opeříme a pro zjemnění můžeme ještě přidat smetanu. Polévku důkladně rozmixujeme a necháme odpočinout.

4 Příprava parmezánových chipsů je jednoduchá. Na pečicím papíru vytvoříme několik hromádek parmezánu, lžící je upravíme do placiček a pečeme v troubě asi 10 minut. Po zchladnutí takto vzniklé chipsy poslouží spolu s hlavičkami chřestu jako dokonalá ozdoba naší chřestové polévky.

Květen plný lásky a dobrou chuť!

1

2

3

FOTO SOUTĚŽ ŽELEZNICE, KDE BYSTE JI NEČEKALI

- 1 **Jan Petrás**
Podzemní dráha na vsi
- 2 **Miloslav Chvojka**
Umění na budově
- 3 **Radim Matýsek**
Ztracené vlaky

Vše o soutěži
na www.cdprovas.cz/fotosoutez

ETIKETA

S DANIELEM ŠMÍDEM

ILUSTRACE: DIGISHOCK

Daniel Šmíd je lektor a mentor, přednáší o korektním chování a vztazích, soudobé společenské a obchodní etiketě a tématech spojených s moudrým oblékáním. Jeho vizí je zlepšit chování a oblékání lidí kolem něj. Více na www.danielsmid.cz. Přehled jeho aktuálních otevřených kurzů etikety najdete také na www.etiketaustolu.cz.

Vizitky, květiny a dary

Tyto tři věci ledacos spojuje. Jeden ze dvou účastníků výměny je dárcce a ten druhý obdarovaný. A za druhé je to fakt, že buď něco přijímáte, případně jste ten, který se s vizitkou, květinami nebo dary loučí. Na obě dvě strany, předávání a přebírání, jsou přitom kladeny jisté požadavky, jak s onou věcí naložit správně a co s ní nedělat.

Vizitka se často plete s navštívenkou. Navštívenka je sestřenicí vizitky a je vhodná pro osobní i společenské účely. Většinou bývá větší, mnohdy je uvedeno pouze jméno a je na předávajícím, zda dopíše ještě telefonní číslo, e-mailovou adresu nebo jen milý vzkaz. Můžete ji připnout na kytici, kterou někomu posíláte, předat na plese nebo třeba na vernisáži. Všude tam, kde nejde o obchodní záležitosti. Vizitka je naproti tomu vždy doplněna o firemní kontakty, adresu a mnohdy i logo firmy.

Vizitku považují za dar. Obsahuje totiž diamanty dnešní doby – kontakty. Vizitka si proto zaslouží, aby s ní bylo podle toho zacházeno. Mějte ji ve vizitkáři, aby byla vždy čistá, neušmudlaná a bez ohnutých růžků. Předávejte ji jednou rukou přímo do ruky svého protějšku. Nepokládejte nebo neházejte ji nikdy na stůl. Poškozenou vizitku nepředávejte. Je to vaše „vizitka“! Dostanete-li cizí vizitku, poděkujte, podívejte se na ni a pochvalte. Třeba logo, hezký font... Potom ji dejte před sebe, jednáte-li

u stolu, nebo do vaší tašky. Jste-li muž, můžete také využít takzvanou cigaretovou kapsičku v pánském saku. Cizí vizitku nedávejte do svého vizitkáře, abyste ji omylem nezaměnili s vaší.

Podobnou cestou, z rukou do rukou, putují dary, dárky a nedárky. Nedárky jsou například reklamní předměty, které velmi často bývají za dary zaměňovány. Je nevhodné dát někomu namísto daru předmět, na kterém je logo vaší nebo cizí firmy. Stejně tak je nevhodné předat zaměstnanci k narozeninám například pero, na kterém je vyryté logo firmy. U daru je mnohem hodnotnější, že jste na obdarovaného mysleli, než nákupní cena daru. Pořizujte výhradně vhodné dary. Takové, které může obdarovaný opravdu využít, třeba poukázky do divadla nebo voucher na cestování vlakem.

Předáváte-li dar, neznevažujte jeho hodnotu slovy: „Víš, my jsme nevěděli, co ti máme koupit...“ nebo „To je jen taková maličkost...“ Dostáváte-li dar, také vy neznevažujte jeho poselství větami: „To jste si neměli dělat starosti...“ nebo typickou vánoční „To si ani ne-

zasloužím, Ježíšku...“ Dostáváte dárcce do nepříjemné situace, aby vás přemlouval. Nepřevzít dar je hrubá urážka, výraz neúcty a nezdvouřilosti. Dar převezměte, poděkujte, rozbalte a pochvalte. Jednoduché, že? Dary, které nevyužijete, můžete předat někomu dál. Ne však zpět dárci.

Předávání a přebírání květů a kytic je podobné. Rozdíl je jen ten, že květiny můžete ženě darovat kdykoli, třeba každý týden, nejen v den narozenin, výročí, svátku nebo když chcete něco „vyzehlit“. Žena chápe květiny jako výraz vaší náklonnosti a oceňuje, že jste ochoten investovat do něčeho tak křehkého a pomíjivého. Pokud chcete koupit kytici, ať je bohatá. Je-li to pro vás velká investice, kupte raději jen jeden květ. V květinářství odmítněte celofán, ženám se nelíbí. Dostanete-li kytici, ihned se postarejte o vazu a vodu. Není nic horšího, než když dárcce vidí kytici, jak leží na stole a chřadne.

Přijměte tedy i tento text jako dar, chcete-li jej. Jako poděkování mi můžete napsat, chcete-li. ■

SOU TĚŽ PRO CHYTRÉ HLAVY

1 Kde potkal Marek Fichtner svou ženu Kateřinu?

- A na výletní lodi
- B v Saúdské Arábii
- C v kodaňské restauraci Noma

2 Od kterého roku je Údolí Brtnice přírodní rezervací?

- A od roku 2010
- B od roku 2001
- C od roku 2011

3 Kde si v Třebíči můžete prohlédnout expozici s unikátním stereoskopem?

- A v Národním domě
- B v Domě Seligmanna Bauera
- C v Malovaném domě

4 Kolik motorových vozů přezdívaných Kredenc mělo být původně vyrobeno?

- A 138
- B 238
- C 250

5 Co je nejčastěji používaný veřejný dopravní prostředek v Arménii?

- A autobus
- B vlak
- C loď

6 Který článek v tomto čísle vás nejvíce zaujal?*

**Na tuto otázku je nutné odpovědět, její správnost se však neposuzuje.*

Soutěžit můžete na www.cdprovas.cz, kde vyplníte příslušný formulář, své odpovědi zadávejte do **15. května 2019**. Nezapomeňte uvést svůj e-mailový kontakt nebo zpětnou adresu.

Tři správné odpovědi odměníme Kilometrickou bankou ČD – poukazem na volné cestování vlaky ČD v hodnotě 2 200 Kč – a další tři z vás obdrží poukázky do obchodní sítě PONT v celkové hodnotě 1 000 Kč.

Správné odpovědi z minulého čísla:

- 1 – 19 let
- 2 – ve Františkových Lázních
- 3 – Johann Wolfgang Goethe
- 4 – v Šumperku
- 5 – 29 000 km

pont to go

DUBNOVÉ SOUTĚŽE

Soutěžili jste v minulém čísle ČD pro vás? Přesvědčte se, zda jste odpovídali správně.

Soutěž o DVD

Kde byla nalezena těla padlých Švédů, kteří obléhali hrad Sovinec během třicetileté války?
C těla nebyla nalezena

Soutěž o knihu

Ve které kapele hraje bratr zpěvačky Dido?
C Faithless

Soutěž o vstupenky

Tajenka zní:
Smyslem cestování je regulovat představu realitou.

Kompletní pravidla soutěží najdete na www.cdprovas.cz.

Vlak vám zajistí budoucnost

Staňte se strojvedoucím

**Náborový
příspěvek
50 000 Kč**

**Získáte dlouhodobou perspektivu
a jistotu seriózní práce.**

Vaše práce bude dávat smysl.

Nenosíte si práci domů.

Vaše životní zkušenosti oceníme.

- 35 kalendářních dnů dovolené
- příspěvek na penzijní připojištění, stravování a rekreaci
- jízdní výhody po České republice a Evropě
i pro rodinné příslušníky
- možnost pracovat kdekoli v ČR
- možnost zvýhodněného ubytování v Praze
- služební oděv zdarma

www.cd.cz/kariera

České dráhy
Národní doprava

Cesta za zážitky začíná s aplikací **Vlakem na výlet**

Inspirujte se na www.cd.cz/vlakemnavylet
nebo si rovnou stáhněte aplikaci.

 České dráhy
Národní dopravec